

Københavns Universitet
Det Juridiske Fakultet
Forskningsafdeling III

Det private sikkerhedsmarked

En undersøgelse af privat vagtvirksomhed og
privat efterforskning

Peter Kruize
August 2005

Forord

Forhåndenværende rapport er baseret på en deskriptiv studie af det private sikkerhedsmarked og repræsenterer en første orientering af private virksomheders omfang og opgaver på dette marked. Den begrænsede plads giver ikke mulighed for her at udforske emnet i dybden, og rapporten lægger derfor op til videre forskning på en række punkter, f.eks. teoretisk uddybning, belysning af dørmænds arbejde, personbeskyttelse, butiksdetektiver, advokaternes rolle og private efterforskere inden for den finansielle verden. Jeg er også gjort opmærksom på, at der sker omfattende privathåndhævelse i tilknytning til fogedretten, f.eks. omkring bevissikring og ”Intellectual Property”-krænkelser. Der er, ifølge kilden, indikationer på, at myndighedsopgaver i realiteten bliver delegeret.

Opgavefordelingen mellem statens politi og private firmaer har for nylig været i fokus i den offentlige debat. Det seneste bidrag til debatten kommer fra Visionsudvalgets rapport om fremtidens politi. I kapitlet om politiets kerneopgaver peger udvalget på en række opgaver uden politimæssig relevans. Interview med repræsentanter for en del af spillerne på markedet er gennemført før visionsudvalgets rapport så dagens lys. Rapportens indhold er derfor ikke drøftet i interviewsamtaler, men enkelte emner, som visionsudvalget peger på, er – ikke overraskende – diskuteret med respondenterne.

Efter indledende kapitler om lovgivningen og enkelte teoretiske perspektiver er resultaterne delt op i to kapitler: vagtvirksomheder og efterforskning. Rapporten afsluttes med nogle konklusioner.

Projektet er økonomisk støttet af Justitsministeriets Forskningspulje.
Stud.jur. Michael Wolffhechel har læst korrektur på manuskriptet.

Peter Kruize,
Jægerspris, 6. august 2005.

Indhold

1. Indledning	4
2. Enkelte perspektiver	8
3. Vagtvirksomheder	11
3.1 Lovgivning	11
3.2 Omfang	13
3.3 Fordeling af markedet	16
3.4 Opgaver	18
3.5 Forsikringsselskaber	20
3.6 Interesseforeninger	21
3.7 Uddannelse	22
3.8 Politi	23
3.9 Kommuner	24
3.10 Lufthavne	25
4. Privat efterforskning	28
4.1 Detektivbureauer og erhvervsefterforskning	28
4.2 Efterforskning i eget regi	35
4.3 Forensic accounting	37
5. Konklusioner	40
5.1 Markedets omfang	40
5.2 Opgavernes	41
5.3 Arbejdsmetoder	41
5.4 Fremtiden	42
Litteratur	43
Besøgte hjemmesider	44
Resumé	45
Summary	47
Bilag 1: Interviewrespondenter	49
Bilag 2: Forsikringskrav ved sikringsniveau 30	50

1. Indledning

Med dannelsen af et professionelt politikorps i det 20. århundrede¹ blev betydningen af privat retshåndhævelse i første instans indskrænket. Den moderne velfærdsstat har imidlertid genåbnet mulighederne for private sikkerhedsvirksomheder².

David Garland beskriver i sin bog *The Culture of Control* (2001) tolv indikatorer for forandring af kriminalitetskontrol og retspolitik i de sidste 30 år. En af indikatorerne er, hvad Garland kalder, det civile samfund og kommercialiseringen af kriminalitetskontrol. Han påpeger: “We have seen the remarkable expansion of a private security industry that originally grew up in the shadow of the state but which is increasingly recognized by government a partner in the production of security and crime control.” (2001: 17-18). Garland peger også på, at offentlige institutioner som fængsler og domstole omstruktureres efter privatindustriens værdier og arbejdsmetoder.

Garlands analyse er baseret på situationen i England og USA, og kan ikke uden forbehold anvendes til at beskrive situationen i Danmark. Også i Danmark er det private sikkerhedsmarked imidlertid vokset de sidste 30 år, dog at den politiske opbakning til den private sektor er mindre tydelig. F.eks. inddrager Visionudvalget³ ikke idéen om *public private partnership* i deres analyser af fremtidens politi i Danmark. På den anden side er politiet de sidste år blevet stadig mere omstruktureret efter markedsprincipper, visioner og målsætninger er udarbejdet, årsrapporter er erstattet af virksomhedsberetninger og omfattende registrering af årsværkforbrug er introduceret.

Debatten i Danmark om forholdet mellem offentlige og private aktører på sikkerhedsmarkedet afspejler for det meste en skræk for en (om)fordeling af opgaver til gavn for de private spillere. Fremtidspolitiet Jesper Bo Jensen (2003) frygter, at private efterforskere kommer til at tage sig af industrispionage, tyveri af viden, indbrud i sikre systemer mv. Han er af den opfattelse, at “det ikke er [en] indlysende god demokratisk løsning og nok noget, der bør give anledning til overvejelser over de fremtidige kompetencer og personalmæssige ressourcer i politiet”.

---

¹ “København fik sin politilov i 1863, der moderniserede strukturen, men først i 1909 blev der gennemført regler, der havde betydning for politiet uden for København. Der blev oprettet politimesterembeder i de større retskredse (Frederiksberg, Odense og Århus), og kimen til statspolitiet blev lagt ved oprettelsen af et korps på 36 mand” (Henricson, 1999, s. 2).

² Se f.eks. Johnston (1992) *The Rebirth of Private Policing*.

³ www.fremtidenspoliti.dk

Retshistoriker Henrik Stevnsborg er skræmt ved perspektivet, at David Friedmans libertarianske idéer om en markedskraftdrevet sikkerhed bliver til virkelighed⁴. Ifølge Stevnsborg (2003) er “profitpoliti allerede godt i gang med at udkonkurrere statens politi”.

Politiforbundet ytrer med jævnlige mellemrum bekymring for privatisering. “Det er en farlig vej. Politiet skal altid kunne garantere for sikkerheden. Det er ikke en privat opgave og ikke noget befolkningen skal tage ansvaret for”, lød det på Politiforbundets jubilæumskonference i 2002. Også forbundets nuværende formand, Peter Ibsen, er optaget af problematikken vedrørende private vagtselskaber. I en kronik i Politikken den 23. november 2004 udtrykker han sin bekymring for udviklingen i Sverige. “Det kan måske virke harmløst og som en håndsrækning til politi og samfund, når man som i Sverige vil lade vagtselskaber anholde og transportere. Men det indebærer faktisk tre-fire brud på menneskerettighedskonventionen.”

Politimester Jørn Bro (Glostrup Politi) er en af de få fra politiets rækker, som forholder sig positivt til private spillere på markedet. I et interview med Mette Jensen fra *Dansk Politi* tilkendegiver han, at “der er mange unyttede muligheder for en styrket kriminalpræventiv indsats i forhold mellem politi og private vagtfirmaer – ganske som der er tilfældet med Nabohjælp.” Inddragelse af vagtfirmaer kunne, ifølge Bro, ske under politiets tilrettelæggelse og tilsyn.

Visionudvalget lægger i sin rapport op til, at fremtidens politi koncentrerer sig mere om politiets kerneopgaver. Ifølge udvalget omfatter “politiets opgaveportefølje af historiske årsager en række opgaver, som i dag må anses for irrelevante og utidssvarende for politiets virksomhed.” Opgaver, som anses værende uden politimæssig relevans, er:

- Afholdelse af køre- og teoriprøver⁵
- Registering af motorkøretøjer⁶
- Hittegods og udsat bohav
- Arrestanttransport
- Detentionsanbringelse af dem, der er ude af stand til at tage vare på sig selv
- Psykisk syge
- Visse kontrol- og tilsynsopgaver, som dyrevelfærd, spillekasinoer, forlystelsesapparater og inkassoområdet.
- Visse polititilladelser, som forlystelses-, restaurations-, og fyrværkeriområdet.

Visionudvalget peger for det meste på andre offentlige virksomheders muligheder for at overtage disse politiopgaver. Vagtselskaber har f.eks. antageligvis interesse i at overtage arrestanttransporter. Udvalget peger imidlertid på kriminalforsorgen som afløser.

---

⁴ Friedman har publiceret sine idéer i *The Machinery of Freedom* (1973). Libertarianismens bærende idé er, at folk skal have lov til at administrere deres liv, som de har lyst til (www.liberator.dk).

⁵ Udstedelse af pas og kørekort overgår til kommunerne i forbindelse med kommunalreformen.

⁶ Som – ifølge regeringsplanen – skal overflytte fra Justitsministeriet til Skatteministeriet.

Forskningsprojektets formål

Det er, såvidt jeg er orienteret, første gang, at det private sikkerhedsmarked er genstand for et dansk forskningsprojekt. Som nævnt er nærværende projekt imidlertid begrænset i omfang, hvorfor det er umuligt at uddybe emnet teoretisk og/eller empirisk tilfredsstillende. Metodisk er derfor valgt et deskriptivt studie af det private sikkerhedsmarked, dvs. en første orientering af private virksomhedernes omfang og opgaver med særlig fokus på privat efterforskning, som er et fortrinsvis ukendt område.

Det er vigtigt at afgrænse forskningens objekt. I den internationale litteratur er begrebet private policing mest anvendt. Joh definerer private policing som “various lawful forms of organized, for-profit personnel services whose primary objectives include the control of crime, the protection of property and life, and the maintenance of order.” (2004, p. 55). Det betyder, at f.eks. Nabohjælp eller Natteravne ikke hører under begrebet private policing.

Det er svært at afgøre, om f.eks. ansatte ved et forsikringselskab, der efterforsker svig, falder under denne definition. Jeg har i dette studie inkluderet denne type af aktiviteter.

En anden kategori af ansatte i gråzonen, som jeg *ikke* har inkluderet i dette projekt, er parkeringsvagter, kontrollører i offentlig transport mv. Man kunne argumentere for, at også denne type af opgaver hører hjemme i en beskrivelse af sikkerhedsmarkedet. Emnet er imidlertid allerede nu meget bredt, og ud fra praktiske overvejelser har jeg besluttet at ekskludere disse former for social kontrol.

Metoder

Det empiriske grundlag for rapporten består af internetsøgning og interviews med nøgle-respondenter indenfor sikkerhedsbranchen.

Internetsøgning har den klare fordel, at der forholdsvis hurtigt kan skabes et overblik over hvilke private firmaer, der er aktive på dette marked. Ulempen ved metoden er, at det er svært at bedømme informationens relevans. Man kan derfor få indtrykket, at mange firmaer udfører en række forskellige opgaver. Hvorvidt de også faktisk beskæftiger sig hermed er imidlertid et andet spørgsmål. Et andet problem er, at det ofte er svært at gennemskue, hvor stort et firma er, idet de fleste firmaer ikke oplyser, hvor mange ansatte de har.

Har private selskaber tendens til at overdrive deres betydning på hjemmesiden, er (semi)-offentlige virksomheder til gengæld ofte ret sparsomme med oplysninger.

For at vurdere hjemmesidernes information, finde svar på holdningsmæssige spørgsmål, og for at høre om konkrete eksempler, er der derfor foretaget interviews med et antal nøglerespondenter.

I alt er der gennemført 12 interviewsamtaler af en gennemsnitsvarighed på 1½ time med 15 respondenter (se bilag 1)⁷. De fleste respondenter modtog efterfølgende et kortfattet interviewreferat. Dette ledte til, at enkelte respondenter bad om at visse informationer behandlede fortroligt.

---

⁷ Med undtagelse af Sikkerhedsbranchen, som ikke har reageret på adskillige opfordringer, (se også 3.6), har alle respondenter, jeg har skrevet til, reageret positivt på at stille op til et interview.

2. Enkelte perspektiver

Begrebet privatisering dækker over forskellige måder, hvorpå private aktører kan være aktive indenfor et bestemt marked. Grundidéen er, at staten spiller eller har spillet en rolle i levering og/eller administration af den pågældende service, og derpå overlader (en del af) opgaverne til private aktører.⁸ Jeg skelner mellem tre former for privatisering indenfor sikkerhedsbranchen:

- **Kommercialisering.** Private aktører har gjort deres entré på sikkerhedsmarkedet på grund af fremkomsten af nye områder for sikkerhedsservice eller fremkomsten af en voksende efterspørgsel, som staten ikke kan/vil leve op til. Heri ligger altså, at private aktører ikke overtager (en del af) statens opgaver, men supplerer. Mange af vagtselskabernes aktiviteter hører under overskriften kommercialisering.
- **Udlicitering.** Staten udliciterer bestemte opgaver, fordi de enten mangler kompetence eller ressourcer til disse opgaver. Kendetegnende for udlicitering er, at staten holder tøjlerne i egne hænder. Et eksempel på udlicitering er forensic accounting.
- **Privatisering i snævrere forstand.** Statens opgaver går over til en eller flere private aktører. Ofte beholder staten indflydelse på det private selskab som aktionær. Et eksempel på denne form for privatisering kendes fra Kastrup Lufthavn. Privatiseringen af lufthavnen indebar også privatisering af en vigtig del af sikkerhedsopgaverne.

Den voksende privatisering af sikkerhedsopgaver er et globalt fænomen. I en artikel fra 1980 påpeger Stenning og Shearing, at der er tale om en stille revolution indenfor sikkerhedsbranchen. Betegnelsen ”en stille revolution” anvendes, fordi den private sikkerhedsbranche på den tid næppe var genstand for debat eller opmærksomhed fra kriminologer. I 1985 fastslog Cunningham og Tayler, at der arbejdede 2,5 gange flere ansatte på det private sikkerhedsmarked end ved det offentlige apparat i USA. Selvom flere siden 1980erne har skrevet om emnet, er der stadig væk kun relativt få (empiriske) studier af det private sikkerhedsmarked.

I den internationale litteratur nævnes tre grunde som forklaring på det hurtigt voksende private marked (Vera Institute of Justice, 2000):

- Et voksende antal butikcentre og lukkede boligområder
- Angst for ejendoms kriminalitet hos den formuende del af befolkningen
- Den bedre synlighed af vagter i forhold til politibetjente.

---

⁸ Matthews (1989) Privatization in Perspective.

Overstående tendenser gælder formentlig også for Danmark. Der findes her i landet (endnu) ikke lukkede boligområder, men der findes eksempler på, at boligforeninger køber sig til social kontrol hos vagtfirmar. I Danmark har vi også set en stigende tendens til, at butikker og butikcentre ansætter deres egne vagter eller udliciterer opgaven til vagtselskaber.

En voksende angst for ejendoms kriminalitet kan aflæses gennem antallet af (private) tyverialarmer. Ligeledes øger angsten for voldskriminalitet efterspørgslen på private vagter (f.eks. dørmænd indenfor værtshusmiljøet).

Politiet bliver ofte kritiseret for ikke at være synligt nok. Tilhængere af nærpolitikkonceptet i USA har bl.a. peget på, at denne form for politiarbejde er et modtræk i forhold til private patruljer.

“The modern public police were established in the early 19thC. in England in large measure because there was widespread dissatisfaction with the post-crime, apprehension-oriented approach of the private security initiatives in force at the time. Yet today, it is this very complaint that is frequently laid at the feet of the public police ... and it is as a preventive before-the-fact rather than after-the-fact force that private security defines itself and contrasts itself to the public police. It is thus ironically, under the very banner on which the public police once marched that contract security is now selling itself as an alternative to the public police” (Shearing et al., 1980, p. 180).

Nu har Dansk Politi på nuværende tidspunkt ikke ret meget konkurrence fra vagtvirksomheder, når det kommer til offentlige steder, men det er – formentligt – kun et spørgsmål om tid.

Junior-Partner teori

Samarbejde mellem offentlige og private aktører er den grundliggende idé bag Junior-Partner teorien (Hoogenboom, 1999). Ifølge denne teori er den private sektor komplementær til den offentlige. De private opgaver begynder, hvor de offentlige ender. Efter denne tankegang er den private sektor på ingen måde en trussel for det offentlige politi. Sikkerhedsindustrien har ifølge denne teori hovedsagelig kriminalpræventive opgaver.

Overordnet tilslutter private vagtvirksomheder i Danmark sig Junior-Partner teorien. Sikkerhedsbranchens provokerende indlæg på sikkerhedsdagen⁹ i 2004 (et oplæg til en videregående arbejdsdeling mellem politiet og sikkerhedsbranchen) blev også hurtigt sabelt ned. Politimester Jørn Bro understreger dette en gang til i et indslag i *Dansk Politi*. Han påpeger: “Vagtfirmaets retsgrundlag er kundekontrakten, hvilket betyder, at private vagtfolk har de beføjelser, den enkelte borger har med hensyn til at passe på sig selv og sine ting. Hverken mere eller mindre.”

Stenning omtaler nogle myter angående private policing. Han påpeger, at vi ikke skal undervurdere sikkerhedspersonellets beføjelser. “Even a moment’s reflection will make clear that these people and institutions are able to wield power over the lives of ordinary citizens which far

---

⁹ Sikkerhedsdagen er en årlig konference om sikkerhed og organiseres af Sikkerhedsbranchen.

exceed those we accord to the public police.” (1992:148). Videre skriver Stenning, at “public police, for the most part, cannot deny housing, employment or bank loans to ordinary citizens. Yet private security personnel and those for whom they work can routinely do, or threaten to do, all these things.” (1992: 149).

Økonomisk teori

Ifølge den økonomiske teori er sikkerhedsindustriens formål at undgå tab (Hoogenboom, 1999). For at opnå dette anvender private aktører ikke væsentlig andre arbejdsmetoder end det offentlige politi. Denne påstand gælder specielt for privat efterforskning og private efterretninger.

Forskellen mellem Junior-Partner teorien og den økonomiske teori er bedst synlig ved afgørelsen af konstaterede lovovertrædelser. Junior-Partner teorien forudsætter, at sagen overdrages til politiet, mens den økonomiske teori lægger op til en privat afgørelse; private justice. Det er således i mange tilfælde mindre omkostningsfuldt at afgøre sagen i eget regi, da der herved undgås – ofte lange og dermed dyre – procedurer. Det offentlige system tilstræber gengældelse (fængselsstraf), mens virksomheder er interesseret i compensation og tilbagebetaling. Endelig kan en retssag betyde negativ offentlig omtale.

Accountability

En anden myte Stenning (1992) peger på er den myte, at statens politi bedre kan kontrolleres end private aktører. En myte, ifølge Stenning, fordi politiet ikke er så kontrolbar, som vi plejer at tro, og fordi private selskaber også er genstand for kontrol. I en publikation fra Vera Institute (2000) ses nærmere på de forskellige former for kontrol med følgende skema som resultat:

	Privatpoliti	Off.politi
Intern kontrol	+	+
Statskontrol	+/-	+
Social kontrol	+/-	+
Kundekontrol	+	-
Branchekontrol	+	-

Intern kontrol kan opnås ved (videregående) uddannelse, interne regler eller en integritetsafdeling. Statskontrol kan udføres via straffelovsbestemmelser, klageinstanser eller undersøgelseskommittéer. Medierne og lokalsamfundet spiller en vigtig rolle ved social kontrol. Kundekontrollen består i, at kunden kan opsige kontrakten, medens branchekontrol lægger op til reguleringer og kvalitetskrav.

3. Vagtvirksomheder

Moderne vagtselskabers historie går tilbage til omkring 1900. På Securitas' hjemmeside oplyses: "In the beginning of the 1900's, private security companies became increasingly common. The services that these companies offered were primarily keeping watch for fires and guarding entrances and gates."¹⁰

Også Falcks rødder udgår fra nattevagten. I 1906 stiftede Sophus Falck "Redningskorpset for København og Frederiksberg A/S". Korpsets motto beskrives som: "At forebygge eller begrænse Udbredelsen af Ulykker og Ødelæggelser, i Særdeleshed naar disse er opstaaede ved Ildebrande eller Oversvømmelser af ejendomme eller Værdier. Endvidere at udvide formaalet til i Sygdoms- eller Ulykkestilfælde at yde Syge eller tilskadekomne den første Hjælp."¹¹

Nattevagtfunktionen udfyldes fortsat af nutidens vagtselskaber: "En nattevagt kontrollerer regelmæssigt virksomheden natten igennem. Vagten har til opgave at overvåge, at der ikke forekommer ubudne gæster, samt evt. rapportere om brand eller andre uønskede tilstande."¹²

3.1 Lovgivning

I slutningen af 1970'erne var alene én vagtvirksomhed dominerende i Danmark, nemlig Securitas. Politiet havde et særligt samarbejde med dette selskab, og – i modsætning til andre vagtvirksomheder – var Securitas' ansatte udrustet med stav. Samarbejdet bestod i, at politifolk var tilknyttet Securitas som konsulenter eller tilsynsførende, samt at Securitas havde fået tilladelse til, at deres personale kunne benytte politistationerne til opstilling af skabe, typisk i kælderrum, garager eller lignende, til kontrolure, nøgletasker m.v. Dette samarbejde var årsagen til, at justitsministeren nedsatte et udvalg om private vagtselskaber i november 1980. Samarbejdet blev bragt til ophør pr. 1. oktober 1982 efter indstilling af udvalget.

Udvalgets betænkning (nr. 1048; 1985) indeholdt et konkret forslag til lovgivning, og dette udkast blev lagt til grund for lov nr. 266 om vagtvirksomhed (1986). Det var udvalgets opfattelse, at der er et legitimt behov for vagtvirksomheder, idet politiet ikke kan føre tilsyn med private områder. Vagtvirksomheder har, efter udvalgets opfattelse, en væsentlig kriminalpræventiv funktion.

---

¹⁰ <http://www.securitasgroup.com>

¹¹ <http://www.falck.com>

¹² <http://www.dansikring.dk>

Udvalget understreger imidlertid, at det er politiets opgave at opretholde ro og orden, og at vagtselskaberne ikke skal udvikle sig til private politistyrker.

Alene erhvervmæssig vagtvirksomhed er umiddelbart omfattet af loven (§ 1, stk. 1).¹³ Ifølge denne paragraf omfatter loven: enhver selvstændig virksomhed, hvorved personer

- 1) enten ved egen eller ansattes tilstedeværelse, ved brug af hunde eller ved TV-overvågning fører tilsyn med privat område eller område, hvortil der er almindelig adgang,
- 2) udfører værditransporter,
- 3) udøver beskyttelse af andre personer,
- 4) modtager og behandler alarmsignaler fra overfalds- eller indbrudsalarmeringsanlæg eller
- 5) fører kontrol med andres virksomhed som nævnt i nr. 1-4.

Stk. 1, nr. 1, omfatter privat område eller område, hvortil der er almindelig adgang. I § 6 står imidlertid: »En autorisation til at udøve virksomhed som nævnt i § 1, stk. 1, nr. 1, omfatter ikke adgang til at udøve vagtvirksomhed på steder, hvortil der er almindelig adgang, medmindre der er givet særlig tilladelse hertil. Det samme gælder anvendelse af hunde på sådanne områder som led i virksomheden.» Udvalget mener, at det primært bør være vagtvirksomhedernes opgave at føre tilsyn med private områder, og at det er politiets opgave at opretholde ro og orden på offentlige områder (s. 49). Der er dog visse offentlige områder, f.eks. private forretninger, hvor privat vagtvirksomhed i almindelighed er tilladt (i form af butiksdetektiver). Udvalget tilføjer, at man generelt bør være mere tilbageholdende med tilladelse til vagtvirksomhed på en gågade end i et overdækket butikscenter (s. 50).

En vigtig ingrediens i loven om vagtvirksomhed er, at retten til at udøve sådan virksomhed og virksomhedens personale kræver autorisation (som administreres af Rigspolitiet). Autorisation af virksomheden kræver bl.a. at ejeren har bopæl i Danmark, er fyldt 25 år, ikke har gæld til det offentlige over 50.000 kr., og ikke er dømt for strafbare forhold (§ 3, stk. 1). Ansatte skal være mindst 18 år (§ 7, stk. 1). Siden 2000 (bekendtgørelse nr. 611) skal ansatte have gennemført et grundkursus for vagtfunktionærer. Vagterne skal bære uniform og må ikke bære våben eller stav. Begrundelsen i betænkningen herfor er primært, at det ellers vil kunne flytte grænsen mellem de opgaver, som er – og bør være – politiets på den ene side og de (private) vagtvirksomheders på den anden side (s. 63).¹⁴ Vagterne betragtes som privatpersoner. De kan anholde en person i henhold til retsplejelovens § 755, stk. 2. og kan handle i nødværge (straffelovens §§ 13 og 14).

En anden vigtig opgave for Udvalget om private vagtselskaber i 1980 var at komme med forslag, der kunne nedbringe antallet af fejlalarmeringer til politiet. På denne tid var der installeret ca. 50.000 alarmeringsanlæg i virksomheder, private hjem m.v. og fejlalarmeringen til politiet fra disse

---

¹³ Lov nr. 266 af 22. maj 1986 om vagtvirksomhed med de ændringer, der følger af § 2 i lov nr. 936 af 27. december 1991, § 2 i lov nr. 386 af 20. maj 1992, § 19 i lov nr. 389 af 14. juni 1995 og § 3 i lov nr. 1018 af 23. december 1998.

¹⁴ »En ting, der i den sammenhæng dog kan undre, er, at udvalget enstemmigt (i modsætning til tilfældet med brugen af stav) anbefalede, at der indførtes »et forbud mod besiddelse og anvendelse af håndjern« (s. 65). På trods af at der altså var fuld enighed om dette forbud, og at man var klar over den øgede risiko for anvendelse, blev det af visse årsager aldrig ført ud i livet - hverken i lovgivningen eller i retningslinjerne fra Justitsministeriet - og håndjern er således ofte at finde i den private vagts bælte. « (Brynskov, 1998).

anlæg var meget stor (formentlig 90-95 procent af det samlede antal alarmeringer). Ved at stille krav til alarmcentralen og personale burde mange fejlalarmeringer kunne identificeres og dermed ikke videregives til politiet. Ifølge loven må kun alarminformationer fra overfalds- og indbrudsalarmeringsanlæg videregives til politiet af personalet i en kontrolcentral, der er godkendt hertil (§ 9). I tilfælde af gentagne fejlalarmeringer kan politimesteren (politidirektøren) i den politikreds, hvortil alarminformationen videregives, efter at have meddelt en advarsel, pålægge kontrolcentralen at betale 500 kr. for hver fejlalarmering (§ 12a, stk. 2).

3.2 Omfang

Vagtvirksomheder

Autorisation til vagtvirksomhed administreres af Rigspolitiet (Administrationsafdeling, Vagt- og inkassovirksomhed). Proceduren er, at et firma retter en ansøgning til Rigspolitiet. Her journaliseres ansøgningen og ansøgeren bliver checket i kriminalregistret. Efterfølgende sendes ansøgningen over til den politikreds, hvor firmaet er registreret. Rigspolitiet får kredsens indstilling retur, og hvis firmaet udfylder kravene, udsteder Rigspolitiet en autorisation for en periode af 5 år (omkostningen for proceduren er 5.000 kr.). Efter 5 år skal firmaet forny sin autorisation. I slutning af 2004 havde 467 virksomheder en autorisation.

Figur 3.1 viser udviklingen i antal autoriserede vagtvirksomheder. De første par år efter lovens indførelse var der tale om en kraftig stigning. I 1990'erne sås en moderat stigning: fra 307 i 1990 til 359 i 1999 (1,9 procent stigning pr. år). Efter årtusindskiftet har tendensen ændret sig, og der ses nu en kraftigere stigning end i 1990'erne: fra 368 i 2000 til 467 i 2004 (6,7 procent stigning pr. år).¹⁵ Rigspolitiet kan ikke oplyse, hvor mange af de godkendte virksomheder der reelt udbyder vagtvirksomhedsydelser, men tallet er væsentligt lavere end det nævnte tal for godkendte vagtvirksomheder.

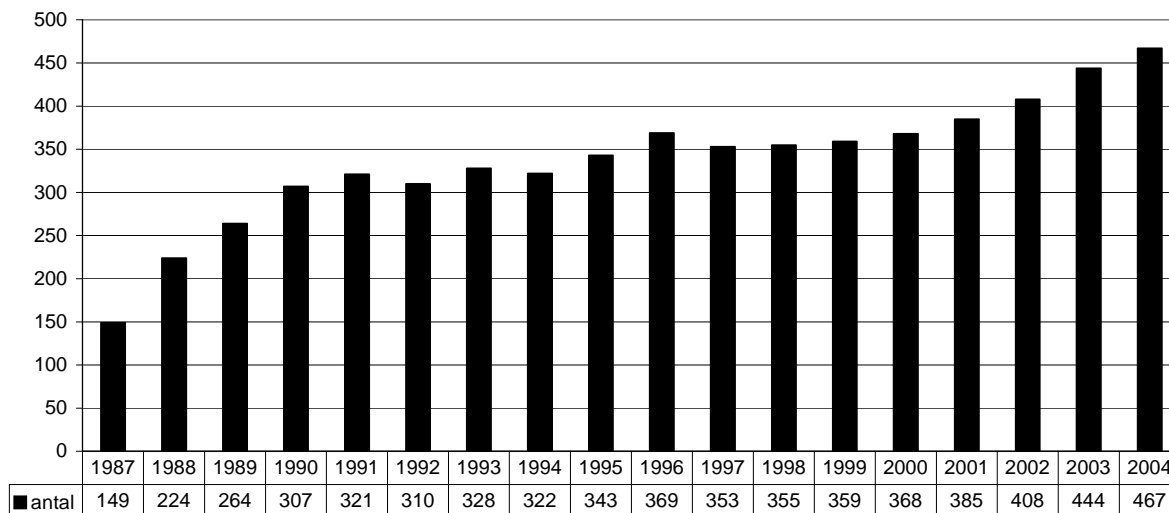
Ifølge statistikken ophørte gennemsnitlig 17 procent af de autoriserede vagtvirksomheder per år i perioden 1990-2004. Antallet af nystiftede virksomheder var imidlertid større med det resultat, at der kan iagttages en netto vækst i antallet af vagtvirksomheder. Figur 3.2 viser udviklingen.

Gennemsnitlig får 21 firmaer pr. år afslag på deres ansøgning om autorisation.

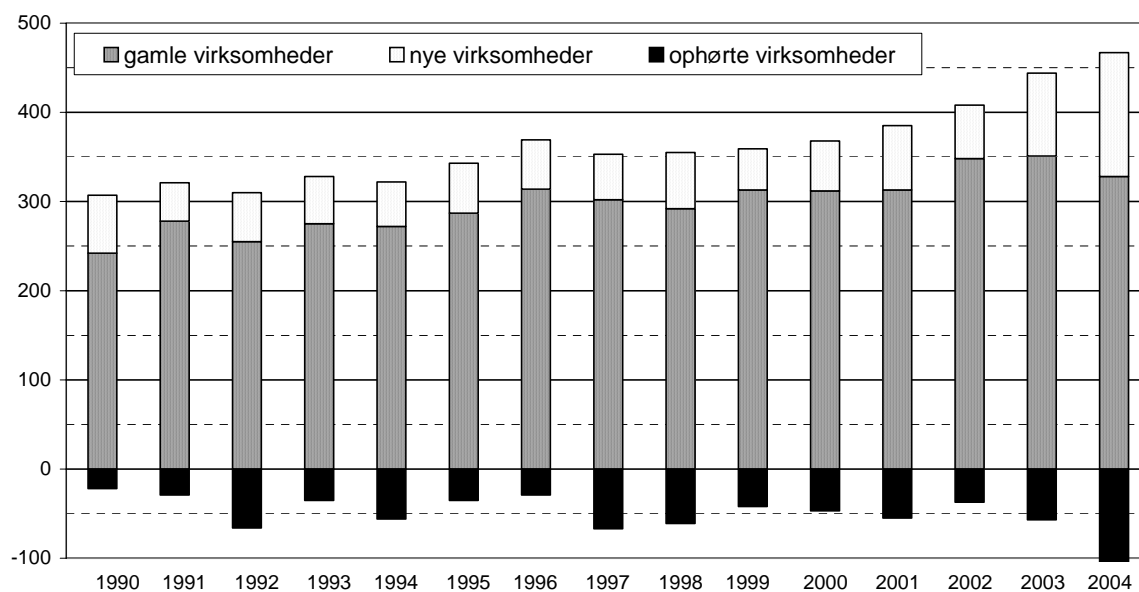
¹⁵ Overraskende nok, skriver Justitsministeren i sit svar på spørgsmål 91 fra Retsudvalget (2005), at: "Rigspolitichefen kan bekræfte, at der for tiden er udfærdiget omkring 475 autorisationer til at udøve vagtvirksomhed. Dette tal er ikke signifikant ændret i de seneste år." (s. 1).

Figur 3.1 Antal af autoriserede vagtvirksomheder
1987-2004

Kilde: rigspoliti

Figur 3.2 Vækst i vagtvirksomheder (1990-2004)

Alarmcentraler

Antallet af godkendte alarmcentraler er faldet fra 15 i 1990 til 10 i 2000 og 12 i 2004. Fem alarmcentraler er tilknyttet de tre store vagtselskaber i Danmark: Falck Securitas (2), Dansikring (2) og Siemens (1). Tre alarmcentraler er tilknyttet bestemte virksomheder: Novo Nordisk, Lego og det Kongelige Bibliotek. Til sidst er der fire 'uafhængige' alarmcentraler: Den Jyske Kontrolcentral, Dan Kontrol Systemer, Rednings-Ringen og Dansk Alarm.

Personale

Ifølge Rigspolitiets årsstatistik var 13.183 godkendte personer tilknyttet vagtvirksomheder i 2004. Dette tal bliver ofte opfattet som antal ansatte i private virksomheder. I den hollandske publikation *Publieke en private veiligheidszorg* (Offentlige og private sikkerhedsbranche) påstås, at Danmark er et af de lande i EU, der har det højeste antal ansatte i den private sikkerhedsbranche: 11.500 i 1998 hvilket svarer til 221 pr. 100.000 indbyggere (Van Dijk & De Waard, 2001, s. 27). Ifølge *Dansk Politi* fra april 2003 har antallet af privatansatte sikkerhedsfolk overhalet antallet af politifolk. 13.000 sikkerhedsfolk mod 10.200 politifolk (Jensen, 2003). Stevnsborg (2003) er endnu mere præcis: Ifølge ham består den private sikkerhedsbranche af en styrke på 13.171 ansatte.

Rigspolitiets statistik over antallet af godkendte personer må dog ikke tolkes som antallet af ansatte i private virksomheder. Der er forskellige årsager hertil:

- Når et (enkeltmands)firma arbejder som underleverandør til flere større firmaer, kan en vagt have flere godkendelser i form af et id-kort for hver arbejdsgiver
- Vagtarbejde kan være en bibeskæftigelse;
- Et firma kan være gået konkurs, uden at id-kortene er returneret til politiet
- Administrativt personale (eksklusivt rengøringspersonale) skal også godkendes.

I *Dansk Politi* skønner formanden for Vagt- og Sikkerhedsfunktionærernes Landssammenlutning (VSL), at det reelle antal fuldtidsansatte vagter ligger mellem 3.000 og 4.000 (Andersen, 2004). I et uddybende interview med formanden for VSL forklares regnestykket. VSL har ca. 3.600 medlemmer. Det skønnes, at deres målgruppe i alt omfatter 4.500-5.000 personer. Ansatte i private vagtfirmaer er medlem af VSL, men VSL inkluderer også statslige ansatte.¹⁶

Rigspolitiets administrator for autorisationer til vagtvirksomheder skønner, at ca. 6.000 personer har arbejde i operative stillinger ved private vagtvirksomheder.

I en international undersøgelse af SPOT (2003) anslås antallet af lønmodtagere indenfor sikkerhedsbranchen til 5.250. Det svarer til 1 ansat pr. 1.010 indbyggere. Sammenlignet med de andre EU-lande i undersøgelsen (Belgien, Spanien, Frankrig, Holland og England) har Danmark

---

¹⁶ Dog ikke kommunalt ansatte som hører under FOA.

færrest antal private vagter pr. indbygger. Ifølge denne undersøgelse er 85 procent af de ansatte mænd. Gennemsnitsalderen for mænd er 37 år og 32 år for kvinder.

Konklusionen må herefter være, at det er ukendt, hvor mange fuldtidsstillinger der i alt findes inden for vagtvirksomheder, men at antallet i hvert fald ikke er 13.000. Selv halvdelen af dette tal er med stor sandsynlighed i overkanten.

3.3 Fordeling af markedet

Der er tre store selskaber på det danske marked: Falck Securitas, Dansikring og Siemens Cerberus. Disse tre internationale, virksomheder sidder på ca. 70 procent af markedet. De fleste andre vagtvirksomheder er små. Ifølge SPOT-undersøgelsen har ca. en ud af tre virksomheder ingen ansatte, dvs. de er enkeltmandsdrevne virksomheder. Næsten halvdelen har 1-4 ansatte. Disse små virksomheder arbejder typisk som underleverandør for de større selskaber.

Falck Securitas

Falck Securitas er den danske afdeling af verdens næststørste sikkerhedsvirksomhed, Group 4 Securicor. Dette selskab blev etableret i 2004 efter en sammenlægning af Group 4 Falck's security business og Securicor. Gruppen har afdelinger i mere end 100 lande og ca. 340.000 ansatte. Gruppens rødder ligger til dels i Danmark. I 1901 blev grundlaget for ISS etableret ved oprettelsen af et lokalt vagtselskab i København. Som nævnt ovenfor stiftede Sophus Falck i 1906 "Redningskorpset for København og Frederiksberg". I 1993 sloges dele af disse to selskaber sammen med Falcks køb af Securitas fra ISS for 450 mio. kr. I 2000 fusionerede Falck med Group 4 Securitas og skiftede navn til Group 4 Falck. Endelig fusionerede Group 4 Falck i 2004 med Securicor og blev til Group 4 Securicor, mens Falck blev selvstændigt børsnoteret i København.

Den danske afdeling af Group 4 Securicor – Falck Securitas – har 1.675 ansatte. Denne virksomhed retter sig mod tre typer af kunder: private og offentlige kunder samt erhvervskunder. Produktet rettet mod private kunder består af en alarm med tilhørende vagtservice. Offentlige virksomheder kan benytte forskellige former for teknisk sikring f.eks. tyverialarm eventuelt kombineret med tågegenerator, brandalarm, adgangssikring, videoovervågning og gitter. Ved siden af teknisk sikring tilbyder Falck Securitas forskellige former for vagtservice: receptionsservice, patruljevagt og sikkerhedsvagt. Erhvervskunder tilbydes det samme som offentlige kunder, men hertil også såkaldte specialvagter og havnesikring. Specialvagt omfatter VIP-beskyttelse, sikkerhedskørsel, hotelsikkerhed, eventsikkerhed og vejledning i personlig sikkerhed.

Til at varetage alle de forskellige opgaver, er Falck Securitas delt op i to afdelinger: Sikring og Vagt. Ved siden af konsulenter til salg af teknisk udstyr råder Falck Securitas over alarmpatrulje og en kontrolcentral.

Dansikring

Dansikring er en del af Securitas, verdens største sikkerhedskoncern. Securitas har datterselskaber i mere end 20 lande, og omsætter årligt for ca. 60 mia. kr. På verdensplan har securitas flere end 200.000 fuldtidsansatte.

Securitas' rødder går tilbage til 1934, da svenskeren Erik Philip-Sörensen stiftede Hälsingborgs Nattvakt. I 1972 samlede han sine selskaber under navnet Securitas. I 1981 blev Securitas splittet mellem Erik Philip-Sörensens to sønner. Den internationale part blev senere købt af Falck, mens den svenske del skulle vokse til det nuværende Securitas.

Dansikring har ca. 1.000 medarbejdere, og en omsætning på ca. 600 mio. kr. Under Dansikring eksisterer tre aktieselskaber: Erhverv, Værdi og Direct.

Dansikring Erhverv fokuserer på private såvel som offentlige virksomheder, herunder banker, forsvaret, museer, offentlige institutioner, forretningskæder og varehuse m.m. Der tilbydes rådgivning, implementering og servicering af sikringsløsninger – fra enkelte standardløsninger til avancerede integrerede løsninger.

Som primær opgave har Dansikring pengetransporter for finanssektoren, servicering af Dankortautomater, afhentning af omsætning hos supermarkeder og detailhandlende, transport af kontrakter og dokumenter, forsikringsresultater, databånd og backup tapes. Alle værdier afhentes i sikkerhedskufferter med røg- og farvesikring og transporteres i specialudstyrede GPS-overvågede værditransportbiler. I 2003 foretog Dansikring Værdi flere end 298.000 transporter af værdier svarende til ca. 800 transporter hver dag året rundt.

Dansikring Direct tilbyder standard sikkerhedsløsninger til både erhvervsvirksomheder og private. Dansikring Direct er en landsdækkende leverandør af konsulentbistand, installation og vagtudrykning med kontrolcentral. 180 medarbejdere og sammenarbejdspartnere arbejder for Dansikring Direct.

Siemens

Siemens Building Technologies består af to selvstændige divisioner. Cerberus Division som arbejder med sikringsteknologi, og Landis & Staefa Division som arbejder med varme- og klimastyring i bygninger. Begge divisioner har hovedsæde i Schweiz. I Danmark har divisionerne fælles kunder inden for industri, kontorer, banker, museer, hospitaler, institutioner mv.

Cerberus blev stiftet i Schweiz i 1943 som en udløber af opfindelsen af røgdetektoren. I 1998 købte Siemens koncernen Cerberus' moderselskab i Schweiz, og Cerberus blev dermed en selvstændig division i det nyetablerede Siemens Building Technologies, som på verdensplan har omkring 31.000 ansatte og en omsætning på ca. 32 mia. kr. Siemens Cerberus har datterselskaber i 50 lande og er derudover repræsenteret i yderligere 50 lande.

I Danmark har Siemens Cerberus en landsdækkende organisation med 24 timers service. Siemens

Cerberus beskæftiger omkring 400 medarbejdere og har en omsætning på ca. 250 mio. kr. Kundekredsen er på ca. 14.000 kunder i Danmark.

Siemens Cerberus udfører vagtopgaver af alle kategorier: vagtronde i virksomheder efter lukketid, receptions vagt, portvagt, centervagt mv. Ved siden af vagt tilbyder Siemens Cerberus videoovervågning, tyverisikring (alarm) og adgangssikring.

Øvrige virksomheder

Der er ca. 475 vagtselskaber godkendt af Rigspolitiet. Det er ukendt, hvor mange af disse virksomheder der er operative, men det drejer sig i hvert fald om flere hundrede. De fleste registrerede vagtfirmaer har ingen eller få ansatte. Der er imidlertid – ved siden af de tre store spillere på markedet – en del mellemstore virksomheder.

Et eksempel på et mellemstort firma er ABA Dansk Vagt & Hundetjeneste A/S i Roskilde. Ifølge ABAs hjemmeside har de næsten 40 ansatte.

Et andet eksempel er Vagtcenter Nord i Hjørring. Ifølge deres hjemmeside har de 12 ansatte. De kører med to biler om natten og en bil om dagen.

Ifølge respondenterne fra Falck Securitas Vagt er markedet for erhvervs kunder mættet. Vagtselskaberne prøver derfor at øge deres markedsandel ved at overtage hinandens kunder. Det gælder også for nye spillere på markedet, som fra tid til anden underbyder for at skaffe kunder. Nye spillere retter sig specielt mod ronderende vagt. En anden markedsændring er, at store kunder ikke automatisk fornyer kontrakten med deres eksisterende vagtselskab, men indhenter flere tilbud. Ifølge respondenterne skyldes denne udvikling, at udlicitering af vagtopgaver ikke længere hører under kundernes sikkerhedsafdeling, men er lagt over til indkøbsafdelingen. Begge tendenser bidrager til at presse priserne.

På www.vagtkontakt.dk (en side med nyheder fra branchen) påstås, at priserne for en butikskontrollør eller en servicevagt er ned til 150 kr. i timen, og at en nattevagt kan fås for under 200 kr. i timen.

3.4 Opgaver

Sikkerhedsserviceopgaver bliver tilbudt i to grundlæggende forskellige former: teknisk og personlig service. De to serviceformer supplerer hinanden.

Ved teknisk sikring handler det om adgangssikring ofte forbundet med en alarm til en kontrolcentral. Videoovervågning og en røginstallation kan være en del af adgangssikringen. Videoovervågning har som sidegevinst, at gerningspersonen muligvis kan identificeres efterfølgende.

Den tekniske sikring kræver opfølgning. Når en alarm går, kræver det en udrykning for at inspicere stedet. Her gælder naturligvis, at jo hurtigere vagterne er til stede (des kortere responstid), desto mere effektivt er sikringssystemet.

Udover alarmopfølgning (beredskab) tilbyder vagtselskaberne flere typer af vagtopgaver. Forskellige termer anvendes herfor, men vagtopgaverne kan deles op i stationær og ronderende vagt.

En stationær vagt er tilknyttet et bestemt sted. Det kan være en butiks-, port- eller receptionsvagt. Det typiske kendetegn for en sådan vagt er, at kunden faktisk får en eller flere ansatte, uden at de står på lønningslisten hos kunden.

En ronderende vagt kører typisk en fast rute i bil for at se, om alt er i orden hos kunden. Afhængig af kontrakten checker vagterne også situationen indendørs. De kører som regel solo i aften- og nattetimerne. I praksis assisterer ronderende vagter ofte alarmberedskabet.

Personalet hos Falck Securitas Sikring består overvejende af elektrikere som installerer sikringssystemer. Alarmerne er forbundet med en kontrolcentral (Signal Receiver Center) i Århus.

Falck Securitas Vagt er delt op i fire afdelinger:

- a) stationær vagt: reception, butik(-scentre),
- b) ronderende vagt og beredskab, "
- c) salgsafdeling, og
- d) en kontrolcentral (dispatch) i Albertslund.

Det betyder, at alarmerne kommer ind ved centralen i Århus (Sikring). Hvis alarmen kræver en opfølgning koordinerer centralen i Albertslund indsatsen (Vagt).

Større vagtselskaber har ofte indrettet deres organisationsstruktur efter denne grundlæggende opdeling. Falck Securitas er f.eks. opdelt i to aktieselskaber: Sikring og Vagt.

Værditransport er en specialitet indenfor branchen. Dansikring Værdi havde et mere mindre monopol på værditransport indtil 2000, hvor Dansk Værdihåndtering blev stiftet med Coop Danmark (FDB) og Dansk Supermarked som vigtigste kunder.

Andre opgaver for vagtselskaber er VIP-beskyttelse, dørmandsopgaver¹⁷ og festvagter. Disse opgaver har ikke været genstand for nærmere studie i nærværende rapport. Indtrykket af internetresearchen er imidlertid, at specielt mindre vagtselskaber er aktive indenfor denne niche. Et eksempel på et firma, som tilbyder dørmænd og personbeskyttelse, er CD-sikkerhedsservice i Valby.¹⁸ På deres hjemmeside reklamerer de med: "Vi leverer vagter og dørmænd til diskoteker,

¹⁷ Lov nr. 366 (2004) om ændring af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v. (nr. 163/ 2003) kræver, at dørmænd i virksomheder med alkoholbevilling opfylder Erhvervs- og Selskabsstyrelsens uddannelseskrav (§ 15a, stk. 2, nr. 2). Loven omfatter ikke autoriserede vagtvirksomheder (§15a, stk. 3). (se også Bekendtgørelse nr. 265 om dørmænd, 2005).

¹⁸ Sammen med SaS-Group de største virksomheder i København som tilbyder dørmænd.

restaurationer, koncerter og større fester. CD-sikkerhedsservice påtager sig opgaver lige fra den lille bodega, den mellemstore firmafest og til de helt store koncerter.” Det er uklart, hvor mange ansatte firmaet har, og hvorvidt der for de ansattes vedkommende er tale om bibeskæftelse eller hovederhverv.

Samme firma skilter også med personbeskyttelse. Af firmaets hjemmeside fremgår, at “CD-sikkerhedsservice ApS leverer bodyguards til personbeskyttelse. F.eks. efter endt samliv, hvor parterne skal konfronteres, til personer inden for musikbranchen ved transport til/fra og under koncerter, til VIP personer, diplomater samt forretningsfolk.”

3.5 Forsikringsselskaber

Udviklingen indenfor vagtverdenen bliver for en (stor) dels vedkommende styret af forsikringsselskabernes krav i policerne. Forsikringsselskaberne kræver i policen, at deres erhvervskunder opfylder et bestemt sikringsniveau. Sikringsniveauerne er udarbejdet af Forsikring & Pension – forsikringsselskabernes og de tværgående pensionskassers erhvervsorganisation i Danmark. Der findes seks sikringsniveauer; fra 10 til 60. Afhængig af varegruppen og sumgrænsen kræves et bestemt sikringsniveau. Af bilag 2 fremgår som eksempel kravene ved sikringsniveau 30.

Den 1. juli 2005 trådte forsikringsselskabernes reviderede sikringsniveauer i kraft. I forbindelse med de reviderede sikringsniveauer stiller forsikringsselskaberne krav til virksomheder på sikringsniveau 20-60 om en maksimal reaktionstid ved alarm fra indbrudsalarmanlæg. Markedet for kunder, der omfattes af forsikringsselskabernes sikringsniveauer, vil være stigende på grund af, at virksomheder og institutioner, der har større mængder af IT-udstyr, i modsætning til tidligere vil blive omfattet af sikringsniveauerne.

Som følge heraf skal Forsikring & Pension registrere vagtfirmaer, der kan imødekomme kravene om maksimale reaktionstider. Vagtfirmaet skal i tilfælde af alarm fra AIA-anlægget¹⁹ kunne møde frem på virksomheden inden for en maksimal reaktionstid, som angivet i nedenstående skema.

Sikringsniveau	Maksimal responstid
10	-
20	35 min.
30	35 min.
40	30 min.
50	25 min.
60	20 min.

Denne registreringsordning vil blive afløst af en certificeringsordning, som forventes at træde i kraft fra 1. juli 2006. Certificering betyder, at vagtfirmaet skal leve op til en række kvalitetskrav

---

¹⁹ Automatisk IndbrudsAlarmanlæg

(procedurer der sikrer, at der er styr på kvaliteten) og en række specifikke krav – f.eks. reaktionstider, overholdelse af lovgivning, forsikringsforhold m.v. Forsikring & Pension oplyser, at det endnu er for tidligt at beskrive certificeringsordningen nærmere.

3.6 Interesseforeninger

Af interesseforeninger findes arbejdsgiverforeningen (VABA), fagforeningen (VSL) og en brancheforening (Sikkerhedsbranchen).

VABA er en forkortelse for Vagt- og Alarmbranchens Arbejdsgiverforening. VABA er en del af landets næststørste arbejdsgiverforening HTS. Foreningens formål er at varetage medlemmernes fælles interesser, som løn- og arbejdsforhold. VABA har p.t. femten medlemmer, såfremt Falck Securitas' og Danskrings forskellige aktieselskaber regnes som ét medlem. Falck Securitas Vagts administrerende direktør er bestyrelsesformand.

VSL er en forkortelse for Vagt- og Sikkerhedsfunktionærernes Lands sammenslutning, og hører under Dansk Funktionærforbund. VSL har ca. 4.500-5.000 medlemmer. Ansatte i vagtbranchen kan være medlem af VSL. Også ministerialbetjente, ministerchauffører, museumsbetjente, parkeringsvagter, retsbetjente og visitationsbetjente hører under VSL. Kommunalt ansattes fagforening er ikke VSL, men Forbundet af Offentligt Ansatte (FOA).

VSL varetager ansattes interesser, og ifølge VSL får de i 8 ud af 10 sager et positivt udfald. Herunder et eksempel.

I en afskedigelsessag vedrørende en værditransportør ansat hos Dansk Værdihåndtering overtog VSL sagen fra den lokale afdeling i Nordjylland. VSL indbragte sagen for et møde med VABA. Sagen blev behandlet og afgjort i Afskedigelsesnævnet. Flertallet i dommerpanelet (Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark) gav VSL medhold i, at afskedigelsen af værditransportøren havde været uberettiget. Samtidig blev Dansk Værdihåndtering A/S dømt til at betale værditransportøren en godtgørelse på 40.000,- kr.

Kilde: Service, nr. 5, 2005, s. 32

Sikkerhedsbranchen blev stiftet i 1992, og medlemmerne tegner sig – ifølge foreningens hjemmeside – for ca. 80 % af markedets totale omsætning. Ud over at varetage medlemmernes interesser, har foreningen også til opgave at sætte vigtige sikkerhedspolitiske emner på dagsordenen. Falck Securitas Sikrings administrerende direktør er bestyrelsesformand.

Et eksempel på Sikkerhedsbranchens forsøg på at påvirke den politiske dagsorden er en opfordring (sammen med VABA og VSL) til folketinget om at tage lov om vagtvirksomhed op til revision som udformet i et brev til Retsudvalget den 1. april 2005.²⁰ I et svar til Retsudvalget, der bad ministeren kommentere opfordringen, bemærker Ministeren i øvrigt, at: “Det er således sammenfattende Justitsministeriets opfattelse, at den eksisterende ordning – som reguleret i lov om vagtvirksomhed – fungerer på tilfredsstillende vis. Ministeriet finder derfor ikke anledning til på nuværende tidspunkt at iværksætte en revision af loven.” (Besvarelse af spørgsmål nr. 91 fra Folketingets Retsudvalg, 2005, s. 5).

3.7 Uddannelse

Det følger af § 9 i bekendtgørelse nr. 963 af 23. december 1986 om vagtvirksomhed, som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 611 af 22. juni 2000, at den, der udfører vagtvirksomhed, enten skal have gennemført det grundkursus for vagtfunktionærer (grundlæggende vagt), der afholdes i henhold til lov om arbejdsmarkedsuddannelser, eller den del af uddannelsen til sikkerhedsvagt, jf. Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 673 af 19. august 1999 om uddannelsen til sikkerhedsvagt, der giver den pågældende kvalifikationer svarende til grundkursus for vagtfunktionærer.

Amu-kurset Grundlæggende vagt varer 15 dage. Der bliver tilbudt efterfølgende kurser: Ronderende vagter (3 dage), Stationære vagter (3 dage), Kommunikation og konflikthåndtering for uniformeret personale (5 dage), Grundlæggende crowd-control (2 dage) og Crowd-control: ledelse og planlægning (3 dage).

Ifølge VSL-formanden var Danmark i sin tid på forkanten af udviklingen med det grundlæggende vagtkursus, men Danmark er i dag overhalet af lande som Spanien, Sverige og England. VSL arbejder på at optimere det danske uddannelsessystem. Et resultat af denne indsats er den fornyligt tilrettelagte erhvervsuddannelse “Sikkerhedsvagt”, der udbydes på tekniske skoler i København og Århus.

Denne uddannelse veksler mellem skole og praktik og varer 1 år og 6 måneder. Grundforløbet varer normalt 20 uger på teknisk skole. På hovedforløbet er der 6 skoleperioder på hver 4 uger. Resten af tiden består af praktik. Uddannelsen giver kendskab til de love, som er relevante for sikkerhedsvagten, hvordan man lægger mærke til reaktionsmønstre hos personer med afvigende adfærd, at handle hurtigt i en nødsituation og at tilkalde hjælp, hvis det er nødvendigt (radiokommunikation og nødprocedurer). Hertil gives kendskab til de mest almindelige

---

²⁰ De tre organisationer ønsker lovændringer på følgende områder:

- Autorisation: Sikkerhedsstillelse
- Kontrollen nu er ikke tilstrækkelig effektiv
- Legitimationskortet knyttes direkte til den enkelte vagtfunktionær
- Uddannelsessystem: Mere differentiering
- Offentligt ansatte vagter: Samme krav som privat ansatte vagter.

alarmsystemer og at udarbejde planer for, hvad man gør ved brand. Endelig læres hvordan man udarbejder rapporter om det arbejde, en sikkerhedsvagt udfører.

3.8 Politi

Administration og tilsyn

Ifølge § 19 i lov om vagtvirksomheder har politiet til enhver tid uden retskendelse adgang til vagtvirksomhedernes lokaler, bøger og papirer for at føre det nødvendige tilsyn.

I København er administration (i form af indstilling til Rigspolitiet om autorisation) og tilsyn med vagtvirksomheder en af bevillingsafdelingens opgaver. Både en kontor- og en politiansat beskæftiger sig på deltid hermed. Der foregår ingen deciderede tilsyn med vagtvirksomheder i København,²¹ f.eks. bliver der ikke periodisk forlangt fremvisning af regnskaber e.l. Kun hvis der er mistanke om ulovligheder – f.eks. at et vagtselskab benytter sig af uautoriserede vagter – udføres der kontrol.

I København checkes dem, der søger om autorisation til at drive et vagtselskab, i kriminalregistret. Det er tale om et individuelt skøn, men i almindelighed rettes en positiv indstilling til Rigspolitiet, hvis ansøgeren ikke har fået en ubetinget dom for volds-, narkotika-, økonomisk kriminalitet eller overtrædelse af våbenloven indenfor de sidste fem år. Ved en betinget dom er tidsperioden indenfor de sidste tre år. Hertil bliver ansøgerens gæld til det offentlige checket hos Told & Skat, og endelig bliver ansøgeren indkaldt til en personlig samtale på politigården.

Personale bliver kun checket i kriminalregistret. De seneste par år er det forekommet et par gange, at en dørmands legitimationskort er kaldt tilbage på grund af en voldsdom.

Samarbejde

Interviewsamtalerne gav ikke indtryk af, at der er tale om et omfattende samarbejde mellem politi og private vagtselskaber. Det er det private vagtselskab, som kører ud og checker en tyverialarm, og politiet ser efterfølgende kun på det, hvis der har været indbrud, og hvis de har 'tid til det'.

En anden situation, hvor politi og vagtselskab møder hinanden, er ved en civil anholdelse, jf. retsplejelovens § 755, stk. 2. Ifølge loven skal den anholdte snarest muligt overgives til politiet med oplysning om tidspunktet og grundlaget for anholdelsen. Interviewsamtalerne efterlader det indtryk, at de fleste private vagter ikke ser civil anholdelse som deres primære opgave. Det forekommer sandsynligvis mest ved butikskontrol.

---

²¹ Og formentlig heller ikke i andre politikredse. Ifølge et indlæg i *Dansk Politi* (Andersen, 2004) har Rigspolitichefen sat en stopper for markedsføring med 'godkendt af rigspolitichefen' i erkendelse af, at blåstemplingen er mere vildend vejledende, når den ikke følges op af kontrol.

En tredje situation, hvor private vagter har behov for politiets assistance, er, når de er i knibe. Respondenterne påpeger dog, at det er relativt sjældent, at vagter havner i problemer, da de er trænet i at arbejde med talens magt. Når det kommer til stykket, er det formentligt også deres egne kolleger som er først til stede, ifølge respondenterne.

Der har været enkelte eksempler fremme i pressen, hvor vagtselskaber har fremlagt en anden opfattelse af deres arbejde²², men disse kan betragtes som undtagelser på overstående praksis.

3.9 Kommuner

Falck Securitas' adm. direktør skønner, at ca. 80 procent af deres kunder findes indenfor erhverslivet. Ca. 10 procent af kunderne er statslige og kommunale institutioner, og de resterende 10 procent kommuner. Vagtselskabernes rygte er ikke for godt hos kommunerne, ifølge adskillige respondenter.

De fleste kommuner har (en del af) sine vagtopgaver udliciteret til private firmaer. Lederen af vagtordningen i Høje Taastrup kommune skønner, at der er ca. otte kommuner i Danmark med en vagtordning i eget regi. I Storkøbenhavn har Høje Taastrup, Albertslund, Hvidovre og Rødovre Kommune deres egne vagtordninger.

I nogle kommuner er vagtordningen lagt under brandvæsenet, som f.eks. i Helsingør. I København spiller brandvæsenet også en rolle i denne sammenhæng. Brandvæsenets alarm- og vagtcentral (112) er den eneste offentlige alarmcentral i Danmark, der ikke er bemannet med politifolk. Udover at modtage 112-opkald og alarmere brand- og redningstjenesterne udfører Alarm- og Vagtcentralen også en række andre opgaver. F.eks. modtages her tekniske alarmer fra automatiske brandalarmeringsanlæg, motorvejsalarmer og elevatoralarmer. Herudover medvirker Vagtcentralen ved en del af alarmfirmaernes installations- og serviceopgaver. Der findes ca. 15.000 årlige opgaver på dette område (www.112.dk).

Vagtordning i Høje Taastrup Kommune

I 1998 tog Høje Taastrup Kommune – som en af de første i landet – initiativ til en kommunal vagtordning i eget regi. Anledningen var et højt antal indbrud i kommunale bygninger og utryghed hos kommunens ansatte. Under navnet tilsynsafsnittet blev der etableret en enhed bestående af en leder og seks ansatte. Tilsynsafsnittet er på grund af sin kommunale status ikke omfattet af lov om vagtvirksomhed. Personale under en kommunal vagtordning kan derimod blive lagt under rigspolitiets godkendelse, hvilket kommunen har valgt at gøre.

Formålet med vagtordningen er primært præventiv. I starten faldt antallet af indbrud i kommunale bygninger med 58 procent. De fleste kommunale bygninger (ca. 70 procent) i Høje Taastrup Kommune er p.t. udstyret med alarm, lidt over halvdelen suppleret med et røganlæg. I

---

²² For eksempel et – nu nedlagt – vagtselskab med navnet Bygningstjeneste som blev vist i en udsendelse af Station 2 (28 april 2003). Et vagtfirma med hunde, benlås og militant ydre.

tilgift til alarmer har kommunen opsat videoovervågning i og på kommunale bygninger. Både alarmer og videoovervågningskameraer er tilsluttet Jysk Kontrolcentral.

Kommunen er opdelt i to kredse. I aften- og nattetimerne er der to vagtbiler på gaden; én i hver kreds. Vagterne har hverken hund eller håndjern. De er derimod udstyret med en mobiltelefon med alarmknap. Via GPS kan kontrolcentralen følge, hvor vagterne befinder sig. Vagterne kører i øvrigt en fast rute, medmindre de bliver sendt af sted til en alarm.

For at komme (etniske) problemer på Taastrupgård til livs, har kommunen udliciteret vagtopgaven til Eurocode (to vagter i aftens- og nattetimerne). Ifølge Eurocodes hjemmeside består opgaven primært af konfliktløsning blandt etniske grupper, tilsyn med bygninger og ydelse af assistance til såvel politi som kommunale vagter i Taastrupgård-området.

Den kommunale vagtordning, inklusiv udlicitering af vagtopgaven på Taastrupgård, har et årligt budget på godt 5 mio. kr.

3.10 Lufthavne

Lufthavne er et særligt område indenfor sikkerhedsstrukturen, idet fly- og lufthavnssikkerhed er omfattet af international lovgivning. I Danmark er Statens Luftfartsvæsen (SLV) ansvarlig for, at international lovgivning følges. På visse punkter er dansk lovgivning mere krævende end international lovgivning.²³

Københavns Lufthavne (CPH) er et børsnoteret aktieselskab²⁴ med en omfattende Security-afdeling. Sikkerhedspersonalet er dermed privat ansatte, men varetagende en myndighedsopgave. Kun Kastrup Lufthavn har 100 procent dedikeret security personale. Ved andre danske lufthavne er der typisk tale om 'multiarbejdere', dvs. personale med flere kasketter på.

Der er p.t. ca. 600 ansatte ved Security i Kastrup Lufthavn.²⁵ Ledelse og stab (bl.a. instruktører) omfatter ca. 50 ansatte. Afdelingen er delt op i fire sektioner.

---

²³ SLVs opgaver har i 2004 blandt andet omfattet arbejde med bestemmelser for gennemførelse af EU forordningerne om et fælles europæisk luftrum, det europæiske luftfartssikkerhedsagentur EASA, ændring af luftfartsloven, der har dannet grundlag for et nyt gebyrreglement, etablering af kvalitetsstyring mv. (kilde: www.slv.dk)

²⁴ Københavns Lufthavne A/S (CPH) overtog i oktober 1990 ejerskab og driftsansvar for lufthavnene i Kastrup og Roskilde. Indtil da havde lufthavnene været ejet af den danske stat og drevet af Københavns Lufthavnsvæsen, der var en statsvirksomhed under Trafikministeriet. Aktieselskabet var 100% ejet af den danske stat, men i 1994 solgte staten 25% af aktierne til private investorer. Samtidig blev Københavns Lufthavne A/S noteret på Københavns Fondsbørs. I 1996 og 2000 solgte staten yderligere henholdsvis 24% og 17% af aktierne. I dag har CPH en aktiekapital på 833 millioner, og den statslige ejerandel udgør 33,8%. Størstedelen af CPHs cirka 1.700 ansatte er aktionærer i selskabet. (kilde: www.cph.dk)

²⁵ Den store forandring siden 9/11 er adgangskontrol af personale. Før blev personalet ikke checket, og der var ca. 325 ansatte ved Security. Til at betale for de ekstra sikkerhedsforanstaltninger er der lagt 9,10 kr. på hver passagerbillet.

- SVO: havnebetjente med ca. 125 ansatte
- SOC: alarm- og overvågningscentral med ca. 25 ansatte
- STP Vest: adgangskontrol og bagagecheck med ca. 200 ansatte
- STP Øst: adgangskontrol og bagagecheck med ca. 200 ansatte

Havnebetjente

SVO er ansvarlig for kørende og gående patruljering, almen beredskabsindsats, trafikkontrol på lufthavnen (airside har anderledes færdselsregulativer), skydning af fugle mv. (11 jægere; de eneste ansatte med våbentilladelse hos Security). Resten af de ansatte hos SVO har ingen udstyr (våben, håndjern e.l.). De løser 99% af ro- og ordensopgaverne, f.eks. i det forpagtede butiksområde.

Alarmcentral

SOC er lufthavnens lovkrævede alarm- og overvågningscentral. Centralen er særskilt godkendt af Rigspolitiet, men kravene er mere eller mindre det samme som ved andre alarmcentraler. Teknisk personale – ca. 10 ansatte – hører under en anden afdeling, men sidder fysisk ved SOC. Security har sit eget radionet og videoovervågning.

Adgangskontrol

STP er ansvarlig for adgangskontrol til transitområdet (passagerer og personale) og bagagecheck. Alt indchecket bagage bliver X-rayed (lige som håndbagage). Både Vest og Øst består af 8 hold (på sigt 9 hold) af ca. 25 ansatte.

Personale af Security

Kaastrups særstatus kommer også til udtryk i uddannelsen af personalet og politiets kontrol af ansatte ved Security. Begge dele er betydeligt mere omfattende end ved almene private vagtselskaber.

Uddannelsesforløbet tager 6 måneder. Under uddannelsen får personalet – lige som ved politiet – fuld løn. Uddannelsen består af 6 ugers grundskole. Ca. 60 procent af denne grunduddannelse er almen og ca. 40 procent specifik, afhængigt af i hvilken sektion personen er ansat. Endvidere består uddannelsen af praktisk træning og en afsluttende prøve. Security har sine egne instruktører til uddannelse.

Ansættelse ved Security kræver godkendelse af Rigspolitichefen. Politiet udfører et baggrundscheck, og godkendelsen skal fornys hvert år.

Fly- og andre selskaber

CPH samarbejder ikke direkte med andre vagtselskaber. Virksomheder, der fysisk er placeret i grænseområdet af Kastrup (f.eks. Cargo), kan lukke deres eget personale ind. Nogle nærliggende virksomheder benytter til dels private vagtvirksomheder. Flykøkkenet arbejder f.eks. sammen med Falck Securitas. Virksomhederne må også overvåge deres eget virksomhedsområde.

Personale hos fly- og andre selskaber skal også godkendes af politiet for at få udstedt ID-kort til uledsaget adgang til lufthavnens afspærrede områder. Godkendelsesreglerne er imidlertid mindre omfattende, end dem der gælder for CPHs sikkerhedspersonale.

Offentlige myndigheder

Politiet har det overordnede ansvar for sikkerheden. De står for paskontrol, den bevæbnede overvågning og er ellers 'usynlige'. Politiet er – væsentligt mere end tidligere – part i samarbejdsstrukturerne. Politiet tager sig af den kriminelle efterforskning. Toldvæsenet er ansvarlig for bagagekontrol med henblik på indsmugling.

4. Privat efterforskning

Klerks, Scholtes og Van Meurs (2001) påpeger i deres bog om privat efterforskning i Holland, at der er tale om flere ”generationer” af private efterforskningsbureauer. Den første generation detektivbureauer retter sig mod privatpersoner og beskæftiger sig hovedsageligt med utroskabssager. Den anden generation detektivbureauer har en bredere vifte af opgaver med erhvervslivet som kunde. Disse private detektiver eller erhvervsefterforskere har typisk en fortid ved politiet eller efterretningstjenesten. Den tredje og fjerde generation type bureauer består af personale med videregående uddannelser – f.eks. jurister og revisorer – og arbejder udelukkende for erhvervskunder.

I Danmark kan privat efterforskning deles op i tre segmenter. For det første detektivbureauer og private erhvervsefterforskere. Disse to vedrører enkeltmandsfirmaer, som kan sammenlignes med den første og anden generation af bureauer som beskrevet ovenfor. For det andet erhvervsefterforskning i eget regi. Bestemte virksomheder – f.eks. forsikringselskaber – har deres egen efterforskningsenhed. Ansatte i sådan en enhed har typisk en politibaggrund. For det tredje og sidste forensic accounting som de store revisionsfirmaer tilbyder. Her benyttes akademisk uddannet personale, som arbejder for erhvervskunder og politiet. I det følgende beskrives de tre segmenter af privat efterforskning i Danmark mere detaljeret.

4.1 Detektivbureauer og erhvervsefterforskning

Lovgivning

I betænkningen om vagtvirksomhed foreslås, at privatdetektivs virksomhed ikke omfattes af loven. Disses forhold reguleres således af vinkelskriverloven (lov nr. 63, 1948), der, ifølge lovens § 1, stk. 3, finder ”anvendelse på enhver, der i erhvervsmæssigt øjemed driver virksomhed med udforskning af private livsforhold m.v. (detektivbureauer).” Udforskning af private livsforhold er imidlertid anno 2005 ikke længere dækkende for detektivbureauernes arbejde, idet hovedvægten af arbejdet ligger indenfor erhvervsefterforskning.

Ifølge § 2 er det forbudt for virksomheden på nogen at reklamere med, at den har opnået godkendelse af det offentlige eller står under offentligt tilsyn. De fleste detektivbureauer er autoriseret som vagtvirksomhed, selvom de ikke udfører vagtopgaver. På hjemmesiderne skiltes med

denne godkendelse fra Rigspolitichefen.²⁶ Respondenterne erkender, at de hovedsageligt har søgt om autorisation af pr-grunde.

Efter § 4 i vinkelskriverloven kan politiet kræve forelagt oplysninger om driften af virksomhederne, ligesom politiet til enhver tid har adgang til virksomhedernes forretningslokaler, bøger og papirer.²⁷

Omfang

I Krakserhverv er registreret 230 detektivbureauer. Dette antal er meget misvisende, da de fleste virksomheder på denne liste slet ikke er detektivbureauer, men vagtvirksomheder. Lige som detektivbureauer ofte søger autorisation som vagtvirksomhed, reklamerer vagtvirksomheder åbenbart også under betegnelsen detektivbureau.

På baggrund af interviewsamtaler må det skønnes, at antallet af detektivbureauer i realiteten ligger omkring 12-15. Uafhængigt af hinanden skønner to respondenter, at der kun findes 5 fuldtids private detektiver her i landet.

10 bureauer er medlem af Foreningen Danske Detektiver og Erhvervsefterforskere (FDDE). Ikke alle bureauer er tilsluttet denne forening. Mindst to bureauer er ikke medlem på grund af nogle interne stridigheder.

At der er så få detektivbureauer i Danmark, sammenlignet med andre vestlige lande, skyldes formentlig en almen dansk opfattelse, at fænomenet er udansk. Det passer ikke ind i den danske (erhvervs)kultur. I denne forbindelse peger nogle respondenter på Lundbecks svipser med indsatsen af en fransk privatdetektiv.

Lundbeck meldt for industrispionage

Medicinalkoncernen Lundbeck beskyldes for at bedrive industrispionage. Den tyske koncern Tiefenbacher har således meldt Lundbeck til anklagemyndigheden i Tyskland, fordi Tiefenbacher er overbevist om, at Lundbeck har fjernet interne dokumenter og forretningshemmeligheder fra selskabet. Lundbeck bekræfter at have haft en privatdetektiv pudset på konkurrenten, men afviser industrispionage.

Jyllands-Posten/Dag Holmstad, 9.8.03

Desuden har private detektiver dårligt ry i Danmark. Det skyldes, ifølge enkelte respondenter, den omtale branchen får i medierne, og uheldig optræden af nogle detektiver.

²⁶ Rigspolitichefen har i et cirkulære officielt forbudt denne form for markedsføring.

²⁷ I rapporten fra arbejdsgruppen vedrørende juridisk rådgivning mv. (juni 2004) foreslås bl.a. at markedsføringsforbudet ophæves, og at Forbrugerombudsmanden får kompetence til at fore tilsyn med, at reglerne i bekendtgørelsen overholdes.

Overvågning var vindueskiggeri

Den 25. årige B.A., der var sygemeldt, blev over tre til fire dage overvåget af en privatdetektiv ansat af T.K. Hun er blevet udsat for hvad T.E. vil kalde for vindueskiggeri. Detektiven har fulgt efter B.A. på gaden og sågar i lejligheden. Bagermesteren kunne forklare T.E., hvad HK medlemmet havde foretaget sig mens hun var sygemeldt. Blandt andet at hun havde været på indkøb med kæresten og dyrket aerobic foran TV'et. Han kunne fortælle titlerne på videobåndene om aerobic hun havde i reolen. B.A. bor på første sal. Der er tre muligheder for at kigge ind. Man kan kravle op på plankeværket i haven, man kan sætte en stige op eller man kan sidde på taget på den modsatte side af vejen.

Dagbladet Arbejderen, 21.03.01

Profil

De danske detektivbureauer er udelukkende enkeltmandsfirmaer. To af de fire ejere af et detektivbureau, som er blevet interviewet, har en fortid indenfor politiet. På grund af en fysisk skade kunne de ikke forsætte ved politiet. De andre to respondenter har en handels/service baggrund: indenfor elektronik og indenfor regnskab.

En del opgaver klarer de selv, men det kan også være, at de har brug for en anden (andre) person(er). Det kan skyldes f.eks., at opgaven kræver handling langt fra deres egen geografiske placering. Det kan også være, at opgaven kræver flere personer, f.eks. bestemte overvågningsopgaver, eller fordi opgaven er omfattende. I disse tilfælde søges bistand af et andet bureau eller en freelance agent.

Agentarbejde (freelance privatdetektiv) er typisk en bibeskæftelse. Ifølge FDDE's hjemmeside har foreningen 25 medlemmer. Da 10 bureauer er medlem, indebærer det, at de øvrige 15 er agenter.

To respondenter er ikke medlem af FDDE og arbejder også en gang imellem med agenter. Ud fra disse oplysninger skønnes, at der er ca. 25 freelance agenter indenfor detektivbranchen her i landet.

To respondenter angiver, at de har ca. 60 sager om året. En anden respondent kommer til det dobbelte, mens den sidste ikke kan/vil oplyse det. Ud fra respondenternes oplysninger skønner jeg, at omsætningen for detektivbureauerne samlet ligger på ca. 10 mio. kroner om året.

Timelønnen for respondenterne ligger mellem 400 og 600 kroner (+ moms). Ifølge en respondent ligger de danske priser på et højt niveau i forhold til udlandet. Det forekommer, at nogen underbyder prisen (dem der har detektivarbejde som biskæftelse).²⁸

Kunder kan henvende sig direkte til et detektivbureau, men respondenterne oplyser, at de oftest får opgaver via et advokatfirma.

---

²⁸ En privatdetektiv reklamerer med et timeløn på 240 kr. på sin hjemmeside (<http://home.worldonline.dk/dpmsurv/>).

Opgaver

Detektivbureauer retter sig til både private og erhvervskunder. De interviewede privatdetektiver får største del af deres omsætning fra erhvervskunder. De påpeger desuden, at de ikke tager imod alle opgaver fra private kunder. Det kan skyldes uoverenstemmelse om prisen eller sagens art. Respondenterne er ikke særlig begejstret for utroskabssager.

På internettet kan læses om private personer som efterlyser en privatdetektiv til at overvågne ægtefællen:

“Er der nogen, der kender til en privatdetektiv i Østjylland. Jeg har brug for at finde ud af hvad min mand laver hver tirsdag aften.

Hvad koster det? og kan I anbefale nogen?

/M”

En gennemgang af adskillige privatdetektivbureauers hjemmesider afslører følgende liste af privatsager:

- Skygning og overvågning
- Eftersporing af forsvundne personer; bortløbne børn
- Bortførelser af børn
- Personundersøgelser, f.eks. ved indgåelse af ægteskab, skilsmisse (økonomisk efterforskning) og kontakter opnået over internettet

På samme måde kan følgende liste af erhvervssager sammensættes.²⁹

- Afdækning af svind
- Opklaring af interne og eksterne tyverier, samt bedragerier.
- Afdækning af kunde- og leverandørtyverier og iværksættelse af en præventiv indsats mod sådanne forhold.
- Almen efterforskning, overvågning, skygninger.
- Afskedigelses- og ansættelsessager, hvor en persons baggrund belyses. F.eks. kan der indgå undersøgelser af ansøgerens CV, eksamensbeviser, mm.
- Konkurrenceklausulsager, hvor klausulen efterprøves og belyses.
- Assistance for advokater og forsikringsselskaber m.m.
- Baggrundsundersøgelser før indgåelse af f.eks. samarbejdsaftaler.
- Bedrageri-, ophavsrets- og tyverisager.
- Konkurs- og kontraktbrudssager.
- Eftersøgning af genstande, værdier og personeftersøgning.
- Kunde-, personale og leverandørkontrol.

²⁹ Flere hjemmesider har mere eller mindre den samme liste af erhvervssager. En af respondenterne beklagede sig over, at andre kopierede (dele af) bureauets hjemmeside.

- Opsporing af debitorer, gemte værdier m.v.
- Undersøgelse af baggrundsmateriale ved ansættelse af ledende medarbejdere.
- Undersøgelse ved mistanke om misbrugsproblemer.
- Undersøgelse af mistænkeligt sygdomsfravær eller ved krav om erstatninger mod virksomheden.
- Efterforskning ved inkassosager
- Kontrol af kørselssager ved f.eks. meget lange kørselsafstande m.v..
- Direkte industrispionagesager.
- Sager omkring ansættelse af billig arbejdskraft hos konkurrent.
- Sager som politiet ikke har ressourcer eller mulighed for at gå ind i.

På privatdetektivernes hjemmesider kan man som regel ikke læse nogle sagseksempler eller navne på kunder ud fra diskretionshensyn. PI Consult er en undtagelse, hvad det angår. Med tilladelse fra klienterne beskrives på hjemmesiden enkelte sagseksempler. Nedenstående eksempler er hentet fra denne hjemmeside (www.pi-consult.dk).

Bekæmpelse af piratkorte

Scandinavian Tv Organisations against Piracy (STOP) – et interessantskab mellem Canal Digital Danmark og Viasat – har siden 1997 benyttet private efterforskere i opklaringen af mange hundrede sager. Arbejdet har hovedsageligt bestået i efterforsknings-, overvågnings-, prøvekøbs-, og dokumentationsopgaver med afledt skriftlig rapportering, klar til forelæggelse for politiet og retsvæsen.

Industrispionage

En større produktionsvirksomhed fik en meddelelse fra direktionen i en anden lignende virksomhed om, at de havde modtaget et anonymt brev med tilbud om, at de kunne købe hemmelige produktbeskrivelser fra en af deres største konkurrenter. Detektivbureauet fik til opgave at afdække, om der kunne være tale om, at det var en ansat i virksomheden, som stod bag forsøget på at sælge sin arbejdsgivers knowhow og hemmelige produktionsbeskrivelser. Efter de endelige beviser var tilvejebragt, blev rapporten overleveret til kriminalpolitiet som efterfølgende anholdt gerningsmanden.

Brud på kontrakten

En restauratør havde afkøbt en mindre restaurant retten til at sælge mad ud af huset. Efterfølgende hørte restauratøren forlydender om, at aftalen med jævne mellemrum blev overtrådt. Detektivbureauet kunne allerede under første observationsdag dokumentere, at pågældende restaurant overtrådte aftalen og leverede mad ud af huset udenom.

Intern tyveri

En større detailforretning henvender sig til bureauet, idet der i perioder forsvinder mellem 200-500 kr. om dagen fra en fælles byttepengekasse. Omkring ti forskellige kasseassistenter har dagligt fri adgang til kassen. Efter at der i en periode har været ført særlig statistik med personale kontra kassesvindet, blev der foretaget forskellige former for teknisk overvågning, hvilket efter et stykke tid førte til, at en enkelt kasse-assistent kunne udselekteres og tages på fersk gerning.

Arbejdsmetoder

Afhængigt af opgaven og budgettet anvendes forskellige efterforskningsmetoder. Metoderne kan deles op i fire typer.

Deskresearch

Detektiver anvender offentlig tilgængelig registre til at finde frem til information om personer eller virksomheder. Det er ikke altid nemt at skaffe de ønskede informationer. Til tider ærgrer det respondenterne, at de ikke har adgang til bestemte informationer, som ligger i politiets eller kommunernes databaser. En respondent sammenligner deres vej fra A til B som en vej med mange sving, mens myndighederne kan gå direkte fra A til B.

Konfrontation

Detektiven kan spørge om information eller foretage en handling for at finde ud, hvordan tingene hænger sammen. Det kan foregå under falsk identitet. En respondent har f.eks. udgivet sig som journalist for at opnå legitimering til en interviewsamtale. Andre respondenter tilkendegiver, at de benytter sig af prøvekøb – f.eks. ved STOP-opgaven – for at finde ud af, om illegale produkter bliver solgt. Men også den almindelige snak med naboer hører under denne metode.

Overvågning

Der kan sondres mellem statisk og dynamisk overvågning. Statisk overvågning sker hyppigt ved hjælp af foto- eller videokamera. Dynamisk overvågning indeholder skygning af personer. Skygning – specielt hvis det foregår i en bil – kræver indsats fra flere personer. I sådan et tilfælde bruger detektivbureauerne freelance agenter.

Indsats med brug af tekniske hjælpemidler

Som nævnt kan et kamera benyttes ved statisk overvågning, men arsenalet af teknisk udstyr kan være stort, inklusiv brug af aflytnings- eller pejleapparatur og kemikalier eller testpræparater.

Overordnet er indtrykket, at ikke kun opgavetype og budget dikterer hvilken metode som bliver brugt. Også detektivernes særlige egenskaber og baggrund har indflydelse.

Efterspillet

Alle respondenterne indenfor detektivbranchen påpeger, at de aflægger skriftlig rapport til kunderne. Typisk indgår billeder eller videooptagelser som bevismateriale. Det er op til kunden, hvad der sker efterfølgende. Hvis der er tale om en lovovertrædelse, er det kundernes valg, om sagen bliver politianmeldt.

De fleste kunder vælger at løse situationen uden at indblende offentligheden. Man kan sige, at der skal være en speciel grund til at anmelde sagen. Kan man opnå målet udenom politiet, så er det vel mest naturligt at vælge sin egen løsning (private justice). Det har to klare fordele for kunden. For det første undgås på den måde negativ publicitet, og for det andet holder man efterspillet i egen hånd, hvorved ofte (meget) tidskrævende formelle juridiske procedurer undgås.

Politiet

Respondenterne har forskellige erfaringer med politiet, bl.a. afhængig af kreds. Tidligere politiansatte privatdetektiver har stadig en del kontakt med gamle kolleger, men ud fra respondenternes udtalelser kan der ikke genkendes et billede af et – ellers ofte i den internationale litteratur omtalte – old boys network. En af respondenterne, som forlod politiet på grund af en fysisk skade, følte, at han var ude af varmen.

Generelt finder respondenterne, at politiet ikke er særlig samarbejdsvilligt. Det viser sig f.eks., når en privatdetektiv er på en overvågningsopgave. Efter respondenternes vurdering burde det være nyttigt for politiet at blive informeret om dette, men politiet bekymrer sig ikke meget om sådan information. Også politiets interesse i at overtage en straffesag eller at modtage en anmeldelse er generelt ikke stor.

Brancheforeninger

FDDE har 25 medlemmer og til formål at højne standarden i branchen ved opstilling af etiske regler for detektivvirksomhed. Samtidig arbejder foreningen for forbedring af detektivs arbejdsforhold både politisk og praktisk. For at sikre overholdelse af såvel vedtægterne, som foreningens etiske regler, har FDDE derfor oprettet et ankenævn.

En af respondenterne mener, at det danske marked er for lille til en brancheforening. Sådan en forening burde have en sekretariat. FDDE (og dens forgænger Danmarks Detektiv Korps) har intet lønnet sekretariat. Henvendelser ender dermed ofte hos formanden, og det kan være en lukrativ forretning for formanden, hvis denne sluser eventuelle opgaver ind i sit eget firma. Sammen med to andre private efterforskere er denne respondent medlem af Samarbejdende Erhvervsefterforskere og Sikkerhedskonsulenter (SES). Det ser imidlertid ud til, at FDDE er det bedste bud på en fælles brancheforening, siden to af SES tidligere medlemmer er gået over til FDDE.

4.2 Efterforskning i eget regi

Privatpersoner, erhvervslivet og myndighederne kan også efterforske på formodning om lovovertrædelser i eget regi.

Privatpersoners efterforskning kan vise sig på forskellige måder. Er en persons cykel blevet stjålet, kan det være, at han/hun ser rundt i området eller leder et bestemt sted (f.eks. på en togstation). Indenfor visse subkulturer er det heller ikke usandsynligt, at de selv efterforsker sagen. I forbindelse med dette projekt belyses dette, i øvrigt interessante, emne imidlertid ikke nærmere, da det ikke hører ind under definition af private policing, jf. kapitel 1.

Myndighederne kan også (i første omgang) efterforske lovovertrædelser i eget regi. Det er f.eks. meget sandsynligt, at en skolelærer selv prøver at finde ud af, hvem af eleverne som har begået hærværk eller stjålet penge fra en klassekammerats jakke uden at indblande politiet. Også Told & Skat efterforsker i vidt omfang sager i eget regi. Greve (2002) påpeger f.eks., at det almindelige strafferetlige system (politi og domstole) kun anvendes ved skatteunddragelse, hvis der er tale om forsæt og beløbet overstiger 100.000 kr. På andre områder, f.eks. miljøhåndhævelse, findes lignende praksis. Ligesom privatpersoners efterforskning har myndighedernes efterforskning ikke været undersøgt nærmere i dette projekt.

Erhvervsvirksomheder kan efterforske intern kriminalitet, dvs. lovovertrædelser begået af personale eller kunder. Formentlig bliver mange virksomheder på en eller anden måde konfronteret med intern eller ekstern kriminalitet, og det kræver et omfattende studie at belyse dette emne i fuld udstrækning. I forbindelse med dette projekt har jeg valgt at belyse to forskellige erhvervsområder: et medicinalfirma (Novo Nordisk) med henblik på industrispionage og et forsikringselskab (Codan) med henblik på forsikringssvig.

Novo Nordisk

Novo Nordisk har ca. 20.250 fuldtids ansatte i 78 lande, og er en af verdens førende virksomheder indenfor diabetesbehandling. Desuden har Novo Nordisk en førende position indenfor andre områder, såsom blødningsbehandling, væksthormonbehandling og hormonpræparater til behandling af klimakterielle gener.

Novo Nordisk har et system med 5 sikkerhedsniveauer. Afhængigt af arbejdets karakter vælges et sikkerhedsniveau. Højrisikoafdelinger er f.eks. produktion af væksthormoner og patenter. Disse typer afdelinger er udstyret med adgangskontrol, videoovervågning etc. I et halvt år er ingen hemmelig videoovervågning foretaget uden politiets indblanding efter aftale med personales repræsentanter. Der foretages ingen screening af medarbejdere ud fra sikkerhedsgrunde.

Novo Nordisk Security (NNS) er virksomhedens eget vagtselskab. Ved NNS arbejder ca. 50 ansatte, der er godkendt som vagtvirksomhed af Rigspolitichefen. De tager sig af alle vagtopgaver. NNS har også en godkendt vagtcentral i Bagsværd. Centralen er desuden ISO-certificeret, og har en central plads i Novo Nordisk sikkerhedssystem.³⁰

Sammen med Forsikring og Brand er Security placeret i afdelingen Risk Management. Securitychefen³¹ samarbejder med lokale ansvarlige.

Ved et strafbart forhold anmeldes sagen til politiet. Det er ikke altid, at politiet tager sig af sagen, men når det gælder en seriøs forbrydelse (f.eks. containertyveri af væksthormoner) tager politiet affære. Ved tvivl foretages først en kort intern undersøgelse af Securitychefen. Hvis det viser sig, at der er tale om en forbrydelse bliver sagen anmeldt til politiet. I afkræftende fald bliver den ansatte rensset uden politiets indblanding. Der er ingen gråzone mellem politianmeldelse og intern undersøgelse. Det er den ene eller den anden.

Codan

Codan koncernen er en aktør på det nordiske forsikringsmarked, og det tredjestørste selskab i Danmark. Codan har en efterforskningsenhed³², som p.t. består af ti ansatte: fire i Århus, som dækker Jylland og Fyn, og seks i København, som dækker resten af landet.³³ Enheden er fordoblet i antal ansatte de sidste fem år. Alle ansatte har tidligere været ansat hos politiet. At enheden er vokset, skyldes for det første, at det kan betale sig at efterforske anmeldelser, og for det andet at der er en politisk vilje hos Codan til at bekæmpe forsikringssvindel. I 2004 undersøgte enheden med otte ansatte 441 sager med et samlet erstatningskrav på 40 mio kr. Bedrageribeløbet lå på 32 mio kr.

Sagsforløb

Når en kunde anmelder en (person)skade ender sagen hos en sagsbehandler, ofte efter at en taksator har været ude og se nærmere på skaden. Hvis en sagsbehandler skønner, at der muligvis er tale om bedrageri, sendes sagen videre til efterforskningsenheden.³⁴ Sagsbehandlere kan falde tilbage på en håndbog om forsikringsbedrageri. I bogen nævnes indikatorer, som muligvis peger i retning af svindel. Når efterforskningsenheden har undersøgt sagen, sender de deres konklusioner til sagsbehandleren, som afslutter sagen.

---

³⁰ Der er p.t. diskussion om, hvorvidt en del af vagt-opgaverne skal udliciteres, men en sådan skal ikke omfatte vagtcentralen.

³¹ Securitychefen er formand for ASIS Denmark (American Society of Industrial Security). Den danske afdeling har ca. 125 medlemmer (store virksomheder).

³² Codan bruger selv den mere neutrale term 'skade-konsulenter', og taler om 'at undersøge' i stedet for 'at efterforske'.

³³ Top Danmark, Tryg, Alka, If, Alm. Brand og Nykredit har også deres egne efterforskere. I de fleste tilfælde i mindre omfang end hos Codan. Der er et fagligt samarbejde forsikringsselskabernes efterforskere imellem.

³⁴ Codan bliver også – i stigende grad – informeret af borgere om, at en person har begået forsikringsbedrageri. Ifølge respondenterne er der tale om en 'etisk reveal' i den danske samfund. Der er ikke et mindste beløb for anmeldte skader, som kan blive nærmere undersøgt, men er arbejdspresset højt, prioriteres de større sager.

Hvis der efter efterforskerens mening er tale om bedrageri, og han mener, at sagen kan føre til domsfældelse, bliver sagen politianmeldt.³⁵ Der er ingen statistik over, hvor mange af de 441 sager fra 2004 der er politianmeldt, men respondenterne skønner ca. 30 sager. Han vil tro, at ca. halvdelen af disse sager (ca. 15) også er bragt for retten. For den anden halvdel af de anmeldte sagers vedkommende er påtalen opgivet (jfr. Rpl. § 721, stk. 1, nr. 2).

Efterforskning

I første omgang gennemgås skadeanmeldelsen nøjagtigt og kunden bliver hørt igen. I denne forbindelse kan det ske, at offentlige tilgængelige baggrundsoplysninger bliver anvendt. Efterforskning kan også indeholde undersøgelse af f.eks. en lås (når kunden påstår brug af en Curitas nøgle). Genstande som er anmeldt stjålne, bliver efterlyst hos politiet. I nogle tilfælde sætter Codan en dusør på genstanden. I sidste instans kan efterforskningsenheden (ved anmeldte personskader) beslutte at observere kunden. I det offentlige rum kan på lovlig vis skaffes bevismateriale i form af billeder eller videooptagelser.³⁶

Der kan også være tale om efterforskning i samarbejde med andre. Respondenterne giver et eksempel på organiseret biltyveri i Polen. Endelig kan der være tale om en målrettet indsats, f.eks. i Voldsmose, hvor Codan i samarbejde med politi og kommune har været 'tæt på' de anmeldte skader.

4.3 Forensic accounting

Det engelske ord 'forensic' betyder 'retsteknisk bevis'. Forensic accounting kan defineres som sagkyndige erklæringer om økonomiske, regnskabsmæssige, skattemæssige og revisionsmæssige forhold til brug for aktuelle eller potentielle retssager og tvister, herunder straffesager, civile tvister og forligsforhandlinger (syn og skøn).

De fire store revisionsfirmaer i Danmark – Price, Cooper & Waterhouse, KPMG, Ernst & Young og Deloitte – tilbyder allesammen forensic accounting. For at høre nærmere om dette fænomen er foretaget et interview med afdelingslederen af KPMG Forensic Accounting. Fra 1987 blev forensic accounting en del af KPMGs servicepakke, og siden 2001 samlet i en afdeling.

KPMG Danmark

KPMG er et globalt netværk af revisions- og rådgivningsfirmaer, som yder revision, skatterådgivning og anden rådgivning. I Danmark har KPMG 1.300 medarbejdere (ca. 300 statsautoriserede

---

³⁵ Ifølge respondenterne prioriterer politiet ikke forsikringsbedrageri (begrundet med manglende ressourcer). Derfor anmeldes kun de sager, som har en chance for at blive efterforsket. Selvom sagerne bliver forseglede, henlægger politiet dog en betydelig del.

revisorer). KPMG er et interessantselskab, med hovedkontor i København og 17 kontorer i resten af landet.

KPMG Forensic Accounting består af fire ansatte samt en statsautoriseret revisor som afdelingsleder. Afdelingen tager sig ikke af alle forensiske opgaver; nogle sager bliver 'fjernstyret', dvs. at den lokale afdeling tager sig af sagen, mens Forensic Accounting afdelingen står for kvalitetssikring.

SØK

Politiet, og specielt Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet (SØK), er en vigtig kunde for KPMG.³⁷ På nuværende tidspunkt stammer ca. 70 procent af afdelingens omsætning fra SØK.³⁸ Eksempler på store SØK-sager, hvor KPMG står/har stået for (en del af) revisionsbistanden er selskabstømmersagerne, Accumulator Invest (Riskær), Tvind, Farumsagen, og Memory Card Technology.

Når Forensic Accounting Afdelingen arbejder for politiet, er det i princippet politiet som efterforsker sagen. KPMGs revisorer ser kun på politiets materiale. Hvis der mangler noget, rekvirerer politiet det pågældende materiale. I realiteten kan det godt være, at revisoren tager med (som f.eks. i Farumsagen) for at være sikker på, at politiet også får de rigtige papirer med hjem.

Når Forensic Accounting Afdelingen er indblandet i en sag, kan det være en del af den definerede opgave at efterse, om god revisionsskik er efterlevet. I afkræftende fald bistår afdelingen undertiden SØK med at udarbejde en klage til Disciplinærnævnet under Foreningen af Statsautoriserede Revisorer. Foreningen kan idømme et medlem en bøde (maks. 100.000 kr.), og i værste fald fratage medlemmet titlen statsautoriseret revisor.³⁹

Andre kunder

KPMG arbejder også en gang i mellem for en politikreds. Eksempler på dette er en sag fra Holstebros politikreds om skyldnersvig, og en sag fra Københavns politikreds om hvidvaskning af hash-indkomster via ejendomshandel.

---

³⁶ Codan benytter ikke private opdagere i Danmark. De arbejder nogen gang sammen med en udenlandsk partner, via Forsikring&Pension. De andre store forsikringsselskaber benytter sig heller ikke af private detektiver, men muligvis benytter de mindre aktører sig af private detektiver.

³⁷ At SØK udliciterer revisionsarbejde skyldes, ifølge respondenterne, private firmaers uafhængighed og i forlængelse deraf rettens opfattelse af fremlagte beviser.

³⁸ I perioden 2002-2004 havde KPMG hovedparten af de store sager hos SØK, dvs. sager over 1 mio. kr.. Siden 1. januar 2005 har Rigspolitiet (SØK) en rammeaftale med tre revisionsfirmaer. Store sager fordeles mellem disse tre firmaer i ca. følgende forhold: PC&W får 50 procent, KPMG 30 procent og E&Y 20 procent. Deloitte er ikke med i denne rammeaftale.

³⁹ Revisionsfirmaer har en lovpligtig ansvarsforsikring for deres ansatte til at betale bøder eller erstatningskrav fra kunderne.

Hvis en virksomhed ville anmelde f.eks. en bedragerisag, er politiets standard svar – ifølge respondenterne – at de ikke har ressourcer til det. Virksomheden skal selv stå for forarbejdet. I et sådant tilfælde kan de henvende sig til en revisor. De fleste sager i private virksomheder ender med et forlig, da et firma har en interesse i at klare sagen inden for sin egen virksomhed. Deres primære interesser er blot at få pengene tilbage og undgå dårlig (presse) omtale.

Omsætning og budget

Forensic Accounting Afdelingen havde i 2004 en omsætning på 16-17 mio. kr. KPMG Danmarks omsætning ligger på ca. 1,3 mia. kr. Forensic Accounting står således for 1-1½ procent af omsætningen. KPMGs revisorer arbejder typisk på timehonorarbasis, og det er svært at budgettere større sager. Tvind-sagen var f.eks. budgetteret til 3 mio. kr. i revisionsbistand, men regningen blev på 8 mio. kr. Revisionsbistand betales – i tilfælde af SØK – af statsbudgettet. Hvis tiltalte bliver dømt, skal den også betale regningen for revisionsbistand.

5. Konklusioner

5.1 Markedets omfang

Det private sikkerhedsmarked kendetegner sig hovedsageligt ved kommercialisering. Private aktører har på den ene side gjort deres entré på marked på nye områder. På den anden side har private aktører imødekommet en voksende efterspørgsel som staten (politiet) ikke kan/vil leve op til. Det betyder, at private aktører ikke overtager (en del af) statens opgaver, men at de supplerer. I begrænset omfang er der tale om udlicitering, f.eks. ved forensic accounting, og i snævrere forstand privatisering, f.eks. som ved Kastrup Lufthavn.

Vagtvirksomhed

Private vagtvirksomheder har formentlig mellem 4.000 og 4.500 fuldtidsansatte. En del af deres personale arbejder ikke som vagter, men er beskæftiget med administration eller som teknikere. Mit skøn er, at der findes ca. 3.500 reelle vagtstillinger (fuldtid) indenfor de private vagtvirksomheder. Udover dette antal er der vagter eller sikkerhedspersonale ansat ved kommunerne, butikker, restaurationsvæsen (dørmænd) og i Kastrup Lufthavn. Heller ikke her har jeg kunnet komme frem til nøjagtige tal, men mit skøn er, at de i alt repræsenterer ca. 1.000 fuldtidsstillinger. Dermed kommer antallet op på ca. 4.500.

Hovedparten af denne del af markedet – vagtvirksomhed – er i hænderne på tre selskaber: Falck Securitas, Dansikring og Siemens. Disse tre internationale virksomheder har til sammen godt 3.000 ansatte i Danmark. Hertil findes et antal mellemstore vagtfirmaer, men hovedparten af de flere hundrede autoriserede vagtvirksomheder er forholdsvis små, med ingen eller få ansatte. Disse små firmaer arbejder typisk som underleverandører for de store vagtvirksomheder. Kastrup Lufthavn har ca. 600 ansatte ved security afdelingen.

Privat efterforskning

Detektivvirksomhed forekommer kun i beskedent omfang i Danmark. Omregnet til fuldtidsstillinger kommer jeg ikke højere op end ca. 15 privatdetektiver og agenter i Danmark. Forensic accounting bliver tilbudt af de fire store revisionsfirmaer her i landet. Mit skøn er, at der indenfor dette segment af den private efterforskning også arbejder ca. 15 ansatte, med en i øvrigt betydelig højere omsætning end de private detektiver. Den mest udbredte form for privat efterforskning i Danmark findes ved

erhvervsefterforskning i virksomhedernes eget regi. Mit skøn er, at der er ca. 40-50 aktive fuldtids efterforskere indenfor forsikringsbranchen. Det må formodes, at der også er tale om privat efterforskning i andre brancher, f.eks. den finansielle verden (realkreditinstitutter og banker), men det er ikke undersøgt nærmere i dette begrænsede projekt.

5.2 Opgaverne

Vagtvirksomhed

I tilgift til installering af adgangssikring og videoovervågning kræver disse former for teknisk sikring opfølgning i form af et beredskab. Beredskabet bliver ofte kombineret med ronderende vagt, dvs. fysisk besøg på kundernes egendomme. En anden hovedopgave for vagtvirksomheder er at levere stationær vagt (butik-, port- eller receptionsvagt). Den type opgave har meget tilfælles med dørmandsopgaver og festvagt. Også her er den ansatte tilknyttet et bestemt arbejdssted. Værditransport kan anses som en specialopgave, som i stor udstækning er centraliseret i to selskaber: Dansikring Værdi og Dansk Værdihåndtering. Endelig kan personsbeskyttelse nævnes, som p.t. er en niche indenfor branchen.

Privat efterforskning

Selvom privatdetektiver skilter med en vifte af opgaver, de kan klare, er deres arbejdsområde begrænset. De arbejder for privatpersoner, typisk ved formodning om utroskab eller eftersøgning af forsvundne personer. Privatdetektiver kan også arbejde for virksomheder, men danske virksomheder er – efter min vurdering – meget tilbageholdende med at bruge privatdetektiver. Når de bliver brugt er det typisk for at afdække en eller anden form for svindel. Forensic accounting er meget målrettet. Revisorens ekspertise bliver anvendt for at kontrollere regnskaber for uregelmæssigheder. Ikke kun virksomheder benytter den form for efterforskning. Revisorerne arbejder også for politiet i sager vedr. økonomisk kriminalitet. Efterforskning i virksomhedernes eget regi retter sig – naturligvis – mod deres corebusiness, hvilket vil sige, at forsikringsselskabernes efterforskere beskæftiger sig med forsikringssvig.

5.3 Arbejdsmetoder

Vagtvirksomhed

Det påstas ofte, at vagtvirksomhedernes arbejde primært er kriminalpræventivt. Jeg når også denne konklusion. Bortset fra få undtagelser arbejder vagter på at opretholde ro og orden blot ved at være til stede og undgå konfrontationer. I tilfælde af alarm, f.eks. et indbrud, er deres primære prioritet ikke at opnå en civil anholdelse, men at sikre stedet. Som følge heraf er der heller ikke et ønske om yderligere beføjelser eller bevæbning indenfor branchens rækker. På den måde er vagtvirk-

somhedernes arbejdsmetoder i god overensstemmelse med Junior-Partner teorien, der anser den private sikkerhedssektor komplementær til den offentlige.

Privat efterforskning

Arbejdsmetoderne indenfor privat efterforskning er derimod mere kontroversielle. Overvågning og skygning kommer tæt på en persons private sfære, hvilket formentlig også er grunden til, at privat efterforskning kun forekommer i et beskedent omfang. Privat efterforskning stemmer delvist overens med Junior-Partner teorien – den private efterforsker udfører forarbejdet til en endelig politianmeldelse – men stemmer i videre omfang overens med den økonomiske teori: sagen bliver afgjort udenom det juridiske system (private justice).

5.4 Fremtiden

Den danske velfærdsstat har – i forhold til mange andre vestlige lande – klaret sig godt, og det er formentlig årsagen til, at staten (politiet) stadig er meget dominerende på sikkerhedsmarkedet. Alligevel kan vi også i det danske samfund genkende tendenser som peger i retning af det meget omtalte risikosamfund (Beck, 1992) og den tæt relaterede efterspørgsel på (illusiv) sikkerhed. Mit bud er, at private aktører gradvist vil trænge stadig mere ind i det offentlige rum, og at politiet vil komme til at koncentrere sig mere om sine kerneopgaver. Efter min vurdering behøver dette ikke nødvendigvis betyde, som mange fra det offentlige har udtrykt bekymring for, at retssikkerheden bliver undergravet. Når myndighederne tager regirollen ved Offentligt Privat Partnership (OPP) indenfor sikkerhed i form af koordinering og tilsyn kan private aktører være en styrke i stedet for en trussel. I forlængelse af det vil jeg tro, at staten ikke behøver at være for bekymret for at udlicitere bestemte opgaver.

Litteratur

- Andersen, M. (2004) 3 nye vagtselskaber om ugen, *Dansk Politi*
- Beck, U. (1992) *The Risk Society: Towards a New Modernity*, London, Sage.
- Betænkning om vagtvirksomhed, nr. 1048, 1985.
- Bro, J. (2004) Private vagter og politi er ikke i konkurrence, *Dansk Politi*
- Brynskov, M. (1998) Politiets hjælpepoliti, *Faklen*, nr. 7.
- Dijk, F. van en J. de Waard (2001) Publieke en private veiligheidszorg: Nationale en internationale trends. Ministerie van Justitie, Directie AJS.
- Garland, D. (2001) *The Culture of Control*, Oxford University Press.
- Greve, V. (2002) *Straffene*, 2. Udgave, JØF, København.
- Henricson, I. (1999) *Politiret*, 2. Udgave, JØF, København.
- Ibsen, P. (2004) Politi og privatisering, *Politiken*, kronik, 23. November 2004.
- Jensen, M. (2003) Privat sikkerhed: fast eller flydende, *Dansk Politi*
- Jensen, J.B. (2003) Fremtidens kriminalitet – og dem, der skal tage sig af den, *Dansk Politi*
- Joh, E.E. (2004) The Paradox of Private Policing, *Journal of Criminal Law & Criminology*, Vol. 95, Nr.1, pp. 49-131.
- Johnston, L. (1992) *The Rebirth of Private Policing*, London, Routledge.
- Hoogenboom, B. (1999) Privatisering van de politiefunctie. In: Fijnaut, C.F.C.F, E.R. Muller en U. Rosenthal (red.) *Politie: Studies over haar werking en organisatie*, Alphen aan de Rijn, Samsom, pp. 549-575.
- Klerks, P., M. Scholtes en C. van Meurs (2001) *Particuliere recherche in Nederland – werkwijzen en informatiestromen*. Koninklijke Vermande, Lelystad.
- KPMG (1997) *Besviselser – risici og forebyggelse*.
- Matthews, R. (1989) Privatization in Perspective. In: Matthews, R. (ed.) *Privatizing Criminal Justice*, London, sage.
- Rapport fra arbejdsgruppen vedrørende juridisk rådgivning mv., Finansministeriet, Justitsministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet, juni 2004.
- Scharling, N. (2002) Konference: Den farlige private vej, *Dansk Politi*
- Shearing, C., Farnell, M. and Stenning, P. (1980) *Contract Security in Ontario*. Center of Criminology, University of Toronto.
- Stenning, P. (1992) *Private Policing: Some Recent Myths, Developments and Trends*. AIC Conference Proceedings (<http://www.aic.gov.au/publications/proceedings/23/>)
- Stevnsborg, H. (2003) Politi på markedet, *Dansk Politi*
- Vera Institute of Justice (2000) *The Public Accountability of Private Police*. (<http://www.vera.org>)

Besøgte hjemmesider

Vagtvirksomheder	
Dansikring	www.dansikring.dk ; www.securitasgroup.com
Falck Securitas	www.falcksecuritas.dk ; www.falck.com ; www.group4securicor.com
Siemens	www.cerberus.dk
ABA Dansk Vagt & Hundetjeneste	www.vagt.dk
Vagtcenter Nord	www.vagtcenternord.dk
Dansk Værdihåndtering	www.sp2s.dk
CD-sikkerhedsservice	www.cd-crew.dk
SaS-group	www.sasgroup.dk
Eurocode	www.eurocode.dk
Alarmcentraler	
Den Jyske kontrolcentral	www.djk.dk
Dan Kontrol Systemer	www.dan-kontrol.dk
Rednings-Ringen	www.rednings-ringen.dk
Dansk Alarm	www.danskalarmcompagni.dk
Detektivbureauer	
Dansk Efterforsknings Center	www.dk-efterforskning.dk
PI Consult	www.pi-consult.dk
Raimex International Denmark	www.raimex.dk
UIP-consult Privat Detektiv	www.uip-consult.dk
DMP Surveillance	home.worldonline.dk/dpmsurv
Interesseforeninger	
VABA	www.vaba.dk
VSL	www.vsl.dk
Sikkerhedsbranchen	www.sikkerhedsbranchen.dk
Forsikring&Pension	www.forsikringenshus.dk
FDDE	www.danske-detektiver.dk
Politiforbundet	www.politiforbund.dk
Virksomheder	
Codan	www.codan.dk
KPMG	www.kpmg.dk
Novo Nordisk	www.novonordisk.dk
Københavns Lufthavne	www.cph.dk
Kraks erhverv	www.kraks.dk
Myndigheder	
Justitsministeriet	www.jm.dk
Politi	www.politi.dk
Høje Taastrup Kommune	www.htk.dk
Københavns brandvæsen	www.112.dk
Statens Luftfartsvæsen	www.slv.dk
Visionudvalget	www.fremtidenspoliti.dk
Konkurrencestyrelsen	www.ks.dk

Resumé

Rapporten er baseret på en deskriptiv studie af det private sikkerhedsmarked og repræsenterer en første orientering af private virksomheders omfang og opgaver på dette marked. Det empiriske grundlag for rapporten består af internetsøgning og interviews med nøglerespondenter indenfor sikkerhedsbranchen. I alt er der gennemført 12 interviewsamtaler.

Hovedparten af markedet vedr. vagtvirksomhed er i hænderne på tre selskaber: Falck Securitas, Dansikring og Siemens. Disse tre internationale virksomheder har til sammen godt 3.000 ansatte i Danmark. Hertil findes et antal mellemstore vagtfirmaer, men hovedparten af de flere hundrede autoriserede vagtvirksomheder er forholdsvis små, med ingen eller få ansatte. Disse små firmaer arbejder typisk som underleverandør for de store vagtvirksomheder.

Det private sikkerhedsmarked kendetegner sig hovedsageligt ved kommercialisering. De overtager ikke (en del af) statens opgaver, men er supplerende. I begrænset omfang er der tale om udlicitering. Vagtvirksomheder står for teknisk sikring med opfølgning i form af et beredskab. Beredskabet bliver ofte kombineret med ronderende vagt. En anden hovedopgave for vagtvirksomheder er at levere stationær vagt (butik-, port- eller receptionsvagt). Den type opgave har meget tilfælles med dørmandsopgaver og festvagt. Også her er den ansatte tilknyttet et bestemt arbejdssted. Værditransport kan anses som en specialopgave. Endelig kan personsbeskyttelse nævnes, som p.t. er en niche indenfor branchen.

Vagtvirksomhedernes arbejde er primært kriminalpræventivt. Vagter arbejder på at opretholde ro og orden blot ved at være til stede og undgå konfrontationer. Deres primære prioritet ikke at opnå en civil anholdelse, men at sikre stedet. Som følge heraf er der heller ikke et ønske om yderligere beføjelser eller bevæbning indenfor branchens rækker.

Den mest udbredte form for privat efterforskning i Danmark findes ved erhvervsefterforskning i virksomhedernes eget regi. Der er ca. 40-50 aktive fuldtids efterforskere indenfor forsikringsbranchen. Det antages, at der også er tale om privat efterforskning i andre brancher, f.eks. den finansielle verden, men det er ikke undersøgt nærmere i dette begrænsede projekt. Efterforskning i virksomhedernes eget regi retter sig – naturligvis – mod deres corebusiness, hvilket vil sige, at forsikringsselskabernes efterforskere beskæftiger sig med forsikringsvig.

Detektivvirksomhed forekommer kun i beskedent omfang i Danmark. Omregnet til fuldtidsstillinger er der tale om ca. 15 privatdetektiver og agenter i Danmark. Selvom privatdetektiver skiltes med en vifte af opgaver, de kan klare, er deres arbejdsområde begrænset. De arbejder for privatpersoner, typisk ved formodning om utroskab eller eftersøgning af forsvundne personer. Privatdetektiver kan

også arbejde for virksomheder, men danske virksomheder er meget tilbageholdende med at bruge privatdetektiver. Når de bliver brugt er det typisk for at afdække en eller anden form for svindel.

Forensic accounting bliver tilbudt af de fire store revisionsfirmaer her i landet (ca. 15 ansatte). Revisorens ekspertise bliver anvendt for at kontrollere regnskaber for uregelmæssigheder. Ikke kun virksomheder benytter den form for efterforskning. Revisorerne arbejder også for politiet i sager vedr. økonomisk kriminalitet.

Summary

This report is based on a descriptive study of the Danish private security market and represents an initial description of the market's size and services offered. The empirical basis of this study has been internet research and interviews with branch key-respondents. In total, 12 interviews have been conducted.

Three firms dominate the private security market: Falck Securitas, Dansikring og Siemens. These three international firms collectively employ about 3,000 persons in Denmark. While a number of medium-sized firms are also active in this market, most of the hundreds of authorized firms are small, with no or only few employees. These small firms typically work as sub-contractors for larger firms.

The private security market acts as a supplement to state control. In a few cases, the state has outsourced security tasks. Private firms offer both security equipment and patrol. Private security firms also offer guards for use in stores, shopping malls, and at receptions. This service is closely related to that provide by bouncers, since the security officer is also bound to a specific location. In comparison, guarded transportation of valuable goods is more closely related to a specialized task like VIP protection.

The primary aim of private security firms is crime prevention. The mere presence of guards is assumed to increase security, and confrontations are generally avoided. A guard's priority is not make civilian arrests, but to secure the guarded location. As result of this work philosophy, guards neither have nor seek special authority to make arrests or carry arms.

Private investigation is rare in Denmark. Some companies have their own investigators. There are approximately 40 to 50 investigators working within the insurance branch. Investigators probably work within other branches as well, such as finance, but their operations have not been part of this limited study. Investigations conducted for companies generally focus upon their core businesses. Thus, investigators hired by the insurance branch are generally invovled in the investigation of insurance fraud.

There are only a few private detectives operating in Denmark. These individuals comprise somewhere around 15 full-time positions. While they advertise a broad range of services, their work activities are rather limited in practice. They work for private customers, often in cases involving adultery or missing persons. Danish companies rarely use private detectives. When they do, it is often for the purpose of investingating fraud.

The four largest Danish accounting firms collectively employ about 15 forensic accountants. These individuals use their expertise to look for irregularities in financial calculations. They are hired by both private companies and by the police, the latter of which use their services in connection with the investigation of economic crime.

Bilag 1

Interviewrespondenter

Curt Pedersen og Merete Kromann – Rigspolitiet, Afdeling C, Vagt- og inkassovirksomhed

Stig Andersen – Ejereren af Dansk Efterforsknings Center

John Dybart – Formand for Vagt- og Sikkerhedsfunktionærernes Lands sammenslutning

Uffe Bodeholt – Ejereren af UIP Consult Privat Detektiv

Michael Jørgensen – Ejereren af Raimex

Ole Worm – Ejereren af PI Consult

Kaj Møller – Securitychef Novo Nordisk

Hans Erik Nordby Rasmussen – Chef af Codans Efterforskningsenhed (Skadekonsulenter)

Benny Jørgensen – Leder af Tilsynsafsnittet, Høje-Taastrup Kommune

Torben Lange – Afdelingsleder af KPMG Forensic Accounting

Peter Boye Larsen – Adm. Direktør af Falck Securitas Vagt

Arno Thiesen – Securitychef, CPH (Kastrup lufthavn)

Poul-Erik Sloth Andersen og Søren Jensen – Københavns politi, bevillingsafdelingen

Bilag 2

Forsikringskrav ved sikringsniveau 30

Sikringsniveau 30–S (Skalsikring)

Mekanisk indbrudssikring	Elektronisk overvågning
<p>Mekanisk skalsikring – minimumskrav</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Større åbninger¹ skal være forsynet med døre, vinduer, porte eller lemme. 2. Døre, porte og lemme, der aflåses fra den udvendige side, skal aflåses med to låseenheder, hvoraf den ene skal være F&P-registreret i BLÅ klasse el-ler tilsvarende jf. F&P's Sikringskatalog. 3. Døre, porte og lemme, der aflåses fra den indvendige side, skal aflåses med: a) to låseenheder, hvoraf mindst den ene skal være F&P-registreret eller b) to Ø 10 mm skudrigler, hvoraf mindst den ene skal være aflåst med minimum en F&P-registreret hængelås eller c) en kraftig låsebom med tilhørende beslag, der aflåses med en F&P-registreret hængelås. 4. Vinduer skal være lukkede og forsvarligt fastholdt med lukkebeslag i mindst to punkter.	<p>Elektronisk skalovervågning – minimumskrav</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Overvågning mod oplukning² af døre, vinduer, porte og lemme i grænsefladerne. 2. Overvågning mod gennembrydning² af glas i døre, vinduer, porte og lemme i grænsefladerne. 3. Overvågning af de tyvetækkelige varer eller sær-ligt løsøre. 4. Forbikobling af adgangsvejen til betjeningspanelet. 5. Centraludstyret skal placeres i det overvågede område. 6. Overvåget alarmoverførsel til godkendt kontrol-central. 7. AIA-centralen samt øvrige komponenter skal være klassificeret i udstyrsklasse 2 af F&P eller tilsvarende i henhold til de europæiske standarder for alarmudstyr jf. AIA-kataloget. <p>Reaktion ved alarm – minimumskrav</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ved alarm fra indbrudsalarmanlægget skal sikrede/eller dennes stedfortræder tilkaldes. 2. Den samlede reaktionstid fra alarmafgivelse til lokal alarmfrakobling eller tilsvarende må højst være 35 minutter – jf. F&P's vejledning om Reaktion ved alarm fra AIA-anlæg.

Installation, installationserklæring og reaktion ved alarm

- AIA-anlæg (elektronisk overvågning) skal projekteres i henhold til F&P's AIA-Forskrift, fane 030, og installeres af en F&P-registreret installatør.
- Vagtfirmaer, der som sikredes stedfortræder udfører vagt i tilknytning til AIA-anlæg, skal være F&P-registreret.
- Ved indbrud skal sikrede kunne dokumentere, at den mekaniske tyverisikring og elektroniske overvågning opfylder det krævede sikringsniveau. Denne dokumentation kan være installationserklæringer udstedt af F&P-registrerede installatører.

¹ Som en større åbning betragtes et hul i grænsefladen til det forsikrede område, hvor hullet overstiger 0,1 m², og begge sider er mere end 12 cm.

² Overvågning mod oplukning af døre, vinduer, porte og lemme – samt gennembrydning af glas i døre, vinduer, porte og lemme i grænsefladerne kan udelades, hvis disse er placeret mere end 4 meter over terræn og udbygninger, medmindre der på anden måde er mulighed for at krybe ind i bygningen via balkon, murfremspring, nedløbsrør eller lignende.

Sikringsniveau 30–C (Cellesikring)

Mekanisk indbrudssikring

Mekanisk cellesikring – minimumskrav

1. Større åbninger¹ i grænsefladerne til cellen skal være forsynet med døre, vinduer, porte eller lemme.
2. Døre, porte og lemme, der aflåses fra den udvendige side, skal aflåses med to låseenheder, hvoraf den ene skal være F&P-registreret i BLÅ klasse el-ler tilsvarende jf. F&P's Sikringskatalog.
3. Døre, porte og lemme, der aflåses fra den indvendige side, skal aflåses med: a) to låseenheder, hvoraf mindst den ene skal være F&P-registreret eller b) to Ø 10 mm skudrigler, hvoraf mindst den ene skal være aflåst med en F&P-registreret hængelås eller c) en kraftig låsebom med tilhørende beslag, der aflåses med minimum en F&P-registreret hængelås.
4. Vinduer skal være lukkede og forsvarligt fastholdt med lukkebeslag i mindst to punkter.

Mekanisk skalsikring – minimumskrav

1. Større åbninger¹ skal være forsynet med døre, vinduer, porte eller lemme.
2. Ind- og udgangsdøre, vinduer, porte og lemme skal være lukkede og forsvarligt fastholdt. Ved udvendig aflåsning skal der anvendes en låseenhed med femstiftet låsecylinder, en tilholderlås med 7 tilholdere – eller en F&P-registreret hængelås med tilhørende beslag i GRØN klasse eller tilsvarende jf. F&P's Sikringskatalog.

Elektronisk overvågning

Elektronisk celleovervågning – minimumskrav

1. Overvågning mod oplukning² af døre, vinduer, porte og lemme i grænsefladerne til cellen.
2. Overvågning mod gennembrydning² af glas i døre, vinduer, porte og lemme i grænsefladerne til cellen (overvågning mod oplukning og gennembrydning af døre, vinduer, porte og lemme, der vender mod interne rum, kan erstattes af overvågning af disse).
3. Overvågning af de tyvetækkelige varer eller særligt løsoere.
4. Forbikobling af adgangsvejen til betjeningspanelet.
5. Centraludstyret skal placeres i det overvågede område.
6. Overvåget alarmoverførsel til godkendt kontrolcentral.
6. AIA-centralen samt øvrige komponenter skal være klassificeret i udstyrsklasse 2 af F&P eller tilsvarende i henhold til de europæiske standarder for alarmudstyr jf. AIA-kataloget.

Reaktion ved alarm – minimumskrav

1. Ved alarm fra indbrudsalarmanlægget skal sikrede/eller dennes stedfortræder tilkaldes.
2. Den samlede reaktionstid fra alarmafgivelse til lokal alarmfrakobling eller tilsvarende må højst være 35 minutter – jf. F&P's vejledning om Reaktion ved alarm fra AIA-anlæg.

Installation, installationserklæring og reaktion ved alarm

- AIA-anlæg (elektronisk overvågning) skal projekteres i henhold til F&P's AIA-Forskrift, fane 030, og installeres af en F&P-registreret installatør.
- Vagtfirmaer, der som sikredes stedfortræder udfører vagt i tilknytning til AIA-anlæg, skal være F&P-registreret.
- Ved indbrud skal sikrede kunne dokumentere, at den mekaniske tyverisikring og elektroniske overvågning opfylder det krævede sikringsniveau. Denne dokumentation kan være installationserklæringer udstedt af F&P-registrerede installatører.

¹ Som en større åbning betragtes et hul i grænsefladen til det forsikrede område, hvor hullet overstiger 0,1 m², og begge sider er mere end 12 cm.

² Overvågning mod oplukning af døre, vinduer, porte og lemme – samt gennembrydning af glas i døre, vinduer, porte og lemme i grænsefladerne kan udelades, hvis disse er placeret mere end 4 meter over terræn og udbygninger, medmindre der på anden måde er mulighed for at krybe ind i bygningen via balkon, murfremspring, nedløbsrør eller lignende.

Sikringsniveau 30–O (Objektsikring)

Mekanisk indbrudssikring

Mekanisk objektsikring – minimumskrav

1. Varer eller særligt løsøre, der er omfattet af forsikringselskabernes varegrupper og sumgrænser, skal objektsikres ved anvendelse af sikringsenheder, der er F&P-registreret i GRØN klasse eller tilsvarende jf. F&P's Sikringskatalog.

Mekanisk skalsikring – minimumskrav

1. Større åbninger¹ skal være forsynet med døre, vinduer, porte eller lemme.
2. Ind- og udgangsdøre, vinduer, porte og lemme skal være lukkede og forsvarligt fastholdt. Ved udvendig aflåsning skal der anvendes en låseenhed med femstiftet låsecylinder, en tilholderlås med 7 tilholdere – eller en F&P-registreret hængelås med tilhørende beslag i GRØN klasse eller tilsvarende jf. F&P's Sikringskatalog.

Elektronisk overvågning

Elektronisk objektovervågning – minimumskrav

1. Overvågningen skal omfatte området omkring den installerede sikringsenhed. Der skal anvendes mindst to detektorer med forskellige dækningsområder.
2. Forbikobling af adgangsvejen til betjeningspanelet.
3. Centraludstyret skal placeres i det overvågede område.
4. Overvåget alarmoverførsel til godkendt kontrolcentral.
5. AIA-centralen samt øvrige komponenter skal være klassificeret i udstyrsklasse 2 af F&P eller tilsvarende i henhold til de europæiske standarder for alarmudstyr jf. AIA-kataloget.

Reaktion ved alarm – minimumskrav

1. Ved alarm fra indbrudsalarmanlægget skal sikrede/eller dennes stedfortræder tilkaldes.
2. Den samlede reaktionstid fra alarmafgivelse til lokal alarmfrakobling eller tilsvarende må højst være 35 minutter – jf. F&P's vejledning om Reaktion ved alarm fra AIA-anlæg.

Installation, installationserklæring og reaktion ved alarm

- AIA-anlæg (elektronisk overvågning) skal projekteres i henhold til F&P's AIA-Forskrift, fane 030, og installeres af en F&P-registreret installatør.
- Vagtfirmaer, der som sikredes stedfortræder udfører vagt i tilknytning til AIA-anlæg, skal være F&P-registreret.
- Ved indbrud skal sikrede kunne dokumentere, at den mekaniske tyverisikring og elektroniske overvågning opfylder det krævede sikringsniveau. Denne dokumentation kan være installationserklæringer udstedt af F&P-registrerede installatører.

¹ Som en større åbning betragtes et hul i grænsefladen til det forsikrede område, hvor hullet overstiger 0,1 m², og begge sider er mere end 12 cm.

Kilde: Forsikringselskabernes sikringsniveauer, 10 november 2004, Forsikring & Pension, s. 5-7, www.forsikringshus.dk